ПРОЛЕТАРЫ ЎСІХ КРАЁЎ, ЗЛУЧАЙЦЕСЯ!

ГАЗЭТА РАБОЧА-СЯЛЯНСКАЙ МОЛАДЗІ БЕЛАРУСІ

ЧЫРВОНАЯ ЗЬМЕНА

ОРГАН ЦЭНТРАЛЬНАГА І МЕНСКАГА КОМІТЭТАЎ ЛЕНІНСКАГА КОМУНІСТЫЧНАГА САЮЗУ МОЛАДЗІ БЕЛАРУСІ

№ 112 (494) Чацьвер, 6 кастрычніка 1927 г. | Выходзіць тры разы на тыдню у аўторак, чацьвер і суботу | Год выд. VII. | Рэдактар прымае ад 12 да 2 гадз. дню. Сакратар ад 10—12 і ад 2—3 гадз. Тэл. № 903. | Адрас рэдакцыі газэты „Чырвоная Зьмена": Менск, Комсам. 25.

ПРАЦЯГВАЕМ УСЕБЕЛАРУСКІ МІТЫНГ!

Ня сьпіце!

(Прамова прадстаўніка газэты „Чырвоная Зьмена".

З вялікім жалем прыходзіцца адзначыць, што да гэтага часу яшчэ ня выказаліся на мітынгу прадстаўнікі буйных прадпрыемстваў, як фабрыкі «Дзьвіна», «Мэтпром», «Энэргія» (Гомель), «Высачаны», Дубровенская мануфактура і г. д.

Мы ня ведаем, як ідзе на гэтых найбольш буйных прадпрыемствах Беларусі падрыхтоўка да суботніка.

Таксама маўчаць у цэлым Гомельская, Віцебская, Аршанская, Мозырская і Магілеўская акругі.

Відаць, у гэтых мясцох не ўзварушылі падрыхтоўкі, чакаюць «манны нябеснай»—цыркуляраў зьверху.

А між тым час ідзе—да сьвята застаўся зусім кароценькі тэрмін.

Характэрна, што маўчаць ня толькі пералічаныя акругі, але маўчыць і друк гэтых акруг.

У комсамольскіх старонках «Вясковая Комсамолія» (Полацк), «Заря Запада» (Віцебск), «Комуністычны Шлях» (Ворша), «Полесская Правда» (Гомель), «Магілеўскі Селянін»—мы не знайшлі амаль **ні аднаго радка** наогул аб суботніку ня кажучы ўжо аб упартай кампаніі.

Гэта, мякка кажучы, **недапусьцімае** зьявішча. **Мы сёньня яшчэ раз напамінаем, што ад папярэдняй падрыхтоўкі залежыць тры чверткі посьпеху.**

Мы зьяўляемся сьведкамі вялізарнага працоўнага ўздыму моладзі. Першыя весткі (чыгуначнікі, працаўнікі банкаўскіх устаноў, рабочыя абойнай фабрыкі) кажуць аб тым, што фронт суботніка разгортваецца шырока, што ўцягваецца ня толькі моладзь, але і дарослыя рабочыя і служачыя.

Працуюць на суботніку з уздымам, з захапленьнем.

Але... але гэта заклятае «але».

Побач з ячэйкамі, якія ў справе суботніка ідуць наперадзе, зьяўляюцца прыкладам організаванай, сапраўды колектыўнай працы—ёсьць ячэйкі, а магчыма і цэлыя акругі, якія адстаюць, варушацца вельмі павольна.

Часу засталося мала, але гэтага часу яшчэ хопіць для таго, каб выраўняць, замацаваць наш «адзіны фронт» у справе суботніка.

ЦК УсеКП(б) у сваім паказаньні ўсім партыйным організацыям адзначае:

«... Падрыхтоўчая работа да кастрычнікаўскага суботніка павінна весьціся ўсімі організацыямі комсамолу самым энэргічным тэмпам, ЦК УсеКП(б) прапануе асаблівую ўвагу зьвярнуць на тое, каб **комсамольскія організацыі прыцягнулі да ўдзелу ў суботніку самыя шырокія масы рабоча-сялянскай моладзі».**

Трэба ня спаць! Комсамольскі падарунак Кастрычніку павінен быць зроблены ўсімі організацыямі. Усе за падрыхтоўку суботніка.

ЦК УсеКП аб ЛКСМ суботніку.

Усім ЦК нац. компартый, аблбюро ЦК, крайкомам, абкомам, губкомам і акругкомам УсеКП(б).

ЦК ЎсеЛКСМ рашыў правесьці ў 10-ю гадавіну Кастрычнікавай рэволюцыі ўсесаюзны комсамольскі суботнік пад лёзунгам павышэньня ўдзелу і ролі рабоча-сялянскай моладзі ў соцыялістычным будаўніцтве.

У сувязі з гэтым ЦК ЎсеКП(б) 29 верасьня пастанавіў:

а) Прызнаць мэтазгодным прапанову ЦК ЎсеЛКСМ аб організацыі ўсесаюзнага комсамольскага суботніка ў адзнаку дзесяцігодзьдзя Кастрычніка.

б) Абавязаць ЦК ЎсеЛКСМ прыняць меры на мобілізацыі сіл і правільнай організацыі суботніка, лічачы, што гэта будзе экзаменам творчых здольнасьцяў комсамолу.

в) Прапанаваць усім губкомам, гаспадарчым і профсаюзным органам аказаць садзейнічаньне комсамолу па організацыі суботніка.

Лічачы, што падрыхтоўчая работа да кастрычнікаўскага суботніка павінна весьціся ўсімі організацыямі комсамолу самым узмоцненым тэмпам, ЦК ЎсеКП(б) прапануе зьвярнуць асаблівую ўвагу на тое, каб:

1. Савецкія і гаспадарчыя органы забясьпечылі рацыянальнае выкарыстаньне на рабоце ўдзельнікаў суботніка, вылучыўшы кадр тэхнічных кіраўнікоў, і

2. Каб комсамольскія організацыі прыцягнулі да ўдзелу ў суботніку самыя шырокія масы рабоча-сялянскай моладзі.

Сэкратар ЦК УсеКП(б) Кубяк.

Усім профорганізацыям.

Адным з момантаў падрыхтоўкі да сьвяткаваньня 10-ай гадавіны Кастрычніка зьяўляецца суботнік рабочай моладзі, якім кіруюць організацыі ЛКСМБ.

Суботнік паміма палітычнага і выхаваўчага значэньня павінен даць і максымальны практычны вынік.

Профорганізацыям неабходна аказаць комсамолу ўсялякае садзейнічаньне шляхам:

а) Шырокай інфармацыі рабочых і служачых аб значэньні суботніка.

б) Удзелу у сумеснай распрацоўцы з адміністрацыяй конкрэтных плянаў і тэрмінаў правядзеньня суботніка (у які дзень, гадзіну, якія работы і г. д.)

в) Вылучэньне прадстаўнікоў ОСПС у акружныя камісіі і ФЗМК у камісіі організуемыя на прадпрыемствах.

г) Удзелу ва ўсіх нарадах, якія будуць скліканы па гэтаму пытаньню.

Прымеце меры да таго, каб своечасова наладзіць гэтыя мерапрыемствы усямерна дапамагаючы ініцыятыве рабочай моладзі, захоўваючы поўную добраахвотнасьць ва ўдзеле ў суботніку.

Старшыня ЦСПСБ **Перапечка.**

Мы---падрыхтаваны.

Прамова таварыша Сям. Гардашнікава.

(Мсьціслаўскі раён, Аршаншчына).

Мсьціслаўскі райком адшукаў наступныя платныя работы: капаньне бульбы, здыманьне яблык як у прыватных садох так і ў садох дзяржаўных устаноў, засеў лесу ў мясцовым лясьніцтве. Гэта работа будзе праведзена ня толькі ў горадзе, але і ў вёсцы.

Райком вылучыў для кіраўніцтва й працай адказную тройку.

Зараз распачата вялікая праца па [падрыхтоўцы] суботніка па раёну. На [схо]дах ячэек КСМ, сходах рабочай моладзі, сходах сялянскай моладзі, выносяцца практычныя пастановы аб удзеле ў правядзеньні суботніка.

Першы дзень «суботніка» ў Мсьціслаўшчыне адбудзецца 6-га кастрычніка у дзень яўрэйскага рэлігійнага сьвята «Імкіпэр».

Другім падарункам Мсьціслаўская організацыя прыпадносіць да 10 гадавіны Кастрычнікавай рэволюцыі—**гэта поўнае коопэраваньне комсамольскіх гаспадарак.**

Наш першы ўзнос у карысьць бяспрытульных.

Ячэйка абойнай фабрыкі.

(Прамова сакратара ячэйкі тав. Геллера аб уражаньнях наконт «суботніка»)

Таварышы! Выбачайце, але я сваю прамову пабудую, як уражаньні.

Па мінуламу гудзіць фабрыка. Як і ўчора, як і ўвесь тыдзень плывуць доўгія шпалеры. Турботна стракочуць машыны ўсмоктваючы яшчэ белыя стужкі паперы, і з кожнай хвілінай выкідваючы сьвежыя, пахнучыя фарбай абоі.

Нядзеля. А фабрыка гудзе. Праўда не як у астатнія дні, бо толькі адзін „маладзёжны" цэх працуе.

Колы важаць, запісваюць і складаюць у роўную белую сьцяну.

Апрача майстра дармова працуюць яшчэ і два загадчыкі гаспадарак, яны зьдзіўлена мне гавораць, што праца яшчэ ня скончылася, а ўжо пераклалі і перавісалі некальк вагонаў паперы.

Прышоўшы дырэктар з гонарам зазначае, што моладзь на яго фабрыцы старанная.

Шэры ад пылу і зьмораны ад работы,

У лальшчыным аддзяленьні.

На самым версе маленькі цэх знаходзіцца. Усяго дзесятак хлапцоў працуе. Але яны напаўняюць сьмехам і радасным гулам усю фабрыку.

Майстар Сямёнаў працуе з сваімі вучнямі. У майстра 10 хлапцоў. І майстар сам заявіў, што будзе 11-м дармова працаваць.

Гэта толькі тут на трэцім паверсе 10 хлапцоў, а ўнізе астатнія 18.

Вялікі хлеў. За белымі вежамі колаў паперы і ня відаць 18—астатніх хлапцоў ячэйкі.

Хлапцы, знарок, калі мы ўвашлі, змоўклі.

Ціха.

— Што за чорт! Нікога няма.

Хвіліна.

І па хляве раскаціўся рогат...

Хто ўнізе на вагах, хто пад самай страхою складае цяжкія белыя колы.

Хлопцы старанна выконваюць цяжкую і патрэбную працу. Трэба зрабіць перавучот паперы.

адзін з комсамольцаў, разсказвае, што «суботнік»—нядзельнік дасьць ім звыш 60 руб. З боку адміністрацыі аніякіх перашкод ня было.

Работу далі!

А пытаньне аб суботніку абгаварвалі ўсяго за адзін дзень да суботніка.

Сход як ніколі, быў нейкім ўрачыстым і усхвалёваным.

Ніводны хлапец нават не заікнуўся „супроць, ці адкласьці" суботнік на другі дзень.

— Заўтра.

— Папрацаваць заўтра.

— Трэба, дык будзем!

8 гадзін адпрацавалі. Хлопцы ідуць дамоў.

— Чамусьці ніколі пасьля работы ў „простыя дні" не адчуваеш сябе гэткім бадзёрым і вясёлым—кажа адзін з беспартыйных.

Абойная зрабіла ўзнос, хто будзе наступны?

Як мы ўцягнулі дарослых.

Прамова тав. Мебеля.

(Сябр комсамольскай ячэйкі Наркамгандлю).

Апошні адчынены сход ячэйкі аднагалосна вынес наступныя пастановы:

— Зьвярнуцца з адозвай да беспартыйнай моладзі і дарослых супрацоўнікаў аб іх удзеле ў суботніку;

— правесьці запіс таварышоў, згадзіўшыхся ўдзельнічаць у суботніку;

— вывесіць плякаты і адозвы ва ўстановах аб'яднаных ячэйкай і вылучыць упаўнаважаных комсамольцаў для папулярызацыі суботніка ў кожнай установе.

Дзякуючы дапамозе партыйнай ячэйкі, нам удалося стварыць вакол суботніка грамадзкую думку служачых. Амаль ва ўсіх установах дарослыя супрацоўнікі, як тавараведы, бухгальтары, вартаўнікі ды іншыя запісаліся на ўдзел у суботніку.

Такім чынам, мы здолелі прыцягнуць ва ўсіх аб'яднаных ячэйкай установах (Наркамгандлю, Гумавым Трэсьце, Продасілікаце, Тэкстыльгандлю і ВТС) **71 чал.**

Праўда, некаторыя гаспадарнікі спачатку былі адмовіліся прадаставіць работу ў адзін з чарговых выхадных дзён, адгаварваючыся «накладнымі выдаткамі» і неатрыманьнем адпаведных паказаньняў з цэнтру, але потым згадзіліся, пазнаёміўшыся з адозвамі ВСНГ і Наркампрацы аб «суботніку».

Першы крок зрабіла беларускае аддзяленьне Дзяржвыдату РСФСР, якое ў нядзелю 2-га кастрычніка адчыніла свой магазын у карысьць суботніка. **У гэты дзень на працу зьявіліся 11 чалавек, якія далі на карысьць суботніка 30 рублёў.**

Зараз чарга за наступнымі ўстановамі, якія ў адзін з бліжэйшых выхадных дзён, таксама пасьледуюць прыкладу Дзяржвыдавецтва.

Усім трэстам і прадпрыемствам.

ЗАГАД № 3.

У кастрычніку 1927 г. ЦК ЛКСМБ організуе ўсебеларускі суботнік у мэтах прыпадносеньня гаспадарчага падарунку да днёў сьвяткаваньня Кастрычнікавай рэволюцыі і дапамогі бяспрытульным.

Прапаную дырэктарам трэстаў і асобных гаспадарчых адзінак аказаць усямерную дапамогу па організацыі суботніка, прадаставіць магчымасьць моладзі выкарыстаць суботнік дзеля рацыянальнай працы ў інтарэсах народнае гаспадаркі.

Старшыня ВСНГ **КАРП.**

Барысаўцы не адстануць!

Прамова таварыша С. Клапова.

(Рабочы фабрыкі «Чырвоная Бярэзіна»).

Пытаньне аб суботніку зараз зьяўляецца галоўнейшым пытаньнем ў ва ўсёй нашай бягучай рабоце.

Апошні пленум гаркамолу, а таксама сходы ячэек, грунтоўна прапрацавалі практычны плян уцягненьня моладзі. Вылучаны камісіі па падрыхтоўчай рабоце.

Партыйныя організацыі шчыра ідуць нам насустрач.

Трэба адзначыць, што і гаспадарчыя працаўнікі таксама з вялікай ахвотай адгукнуліся на комсамольскі пачын.

Прыкладам можа зьявіцца дырэктар «Лесбелу» тав. Шклярман, які сказаў: усё тое, што залежыць ад «Лесбелу» будзе цалкам выканана. Для моладзі, якая не працуе ў прадпрыемствах, «Лесбел» дасьць магчымасьць працаваць па выгрузцы дроў з барж.

На сярніковай фабрыцы «Чырвоная Бярэзіна» моладзь, сумесна з часткай дарослых рабочых, будзе ў нядзелю працаваць па 4 гадзіны.

На ўсіх «профднёх» моладзі і комсамольскіх сходах заслухоўваюцца даклады аб значэньні суботніка.

Барысаўцы ўнясуць цалкам сваю долю ва ўсебеларускі Кастрычнікаўскі падарунак працоўнай моладзі.

Рыхтуемся.

— **Бабруйск** (горад). Прапрацована пытаньне на бюро, на активе КСМ бюро ГК КПБ і ў большасьці ячэек на пасяджэньнях сумесна з гаспадарамі і прац. завкомамі. 20 ячэек будзе працаваць на вытворчасьці і 20 ячэек—600 комсамольцаў будуць працаваць на будаўнічых работах, грамадзкіх работах, цагельных заводах, Лесбеле, чыгунцы і камбінаце.

Наогул трэба адзначыць, што організацыя шчыра ўзялася за падрыхтоўку суботніка. АК КПБ вынесла пастанову аб дапамозе з боку партыйнай організацыі і ўсіх устаноў акругі ў правядзеньні суботніка.

Між 1 і 10 кастрычніка.

Прамова тав. Я. М. Савіцкага

(Вёска Крушынаўка, Рагачэўскага раёну, Бабруйскай акр.).

Добра робіць наша «Чырвоная Зьменушка», што гэтак шчыра і ўпарта яна ўзялася за суботнік. Справа гэта добрая і наша моладзь цалкам яе падтрымлівае.

Раённы камітэт вызначыў правесьці па раёну суботнікі, на працягу між 1 і 10-га кастрычніка.

Райвыканкомам ужо дадзены паказаньні ўсім сельскім саветам аб прадстаўленьні работ па рамонту дарог, мастоў і г. д.

У паход за ваеннымі ведамі.

Кожны комсамолец павінен праверыць сваю баявую вывучку.

Путчынская ячэйка ваенізавала толькі... пратаколы.

Перамога за намі.

(Манэўры партыйна-комсамольскай організацыі Быхаўшчыны).

Дванаццаць гадзін уначы. Па вуліцах Быхава, час-ад-часу прабягаюць дзеці, пачынаюць выходзіць з сінагогі сьвяточна адзетыя яўрэі, зьдзіўленыя сустрэчай хутка бегшага комуніста альбо комсамольца. З усіх вуліц па адным яны бягуць да райкому. Толькі сьпевы організавана прышоўшай ячэйкі заводу «Ільліч», прымушаюць зьвярнуць на сябе ўвагу ўсіх. Усе ў зборы. Толькі асобныя таварышы яшчэ бягуць з дому і нясуць ножкі, якія раней забылі з сабою ўзяць.

У пятнаццаць хвілін першай гадзіны рота аформлена, выдзелены тры стралковыя ўзводы, кулямётчыкі і сувязь.

Ціха сьмяюцца абрадаваныя гэтым здарэньнем комсамольцы, іх супакойвае суворы погляд камандзіра.

Ціха. Растлумачваюць баявую задачу. У раёне Глух—банда. Наша задача яе разьбіць, не дапусьціўшы да Быхава. На складзе атрымалі зброю і хутка пайшлі ўперад. Цяжкавата, але, нічога.

Начлежка.

Нашы посьпехі добрыя. Прышлі на 15 хвілін раней, чым думалі.

У вёсцы Язвы начуем. Чутны і вясёлы водгук комсамольскіх сьпеваў і плач гармоніка.

Перамога.

Раніцою рынуліся ў бой. Хутка разгарнулася рота. Весела стракочуць кулямёты, ляскаюць затворы.

Праціўнік адступае. Глухі ў нашых руках. Мы ідзём далей. Мост узарваны. Рэчку першым пераходзіць трэці комсамольскі ўзвод. Маладцы,—паздраўляюць аддзялкомы. Перамога за намі.

Мокрыя ад вады і поту, байцы ўзяліся зноў за работу і праз некалькі гадзін вісіць паходная насьценгазэта «Ільлічоўка».

Новы загад.

Быхаву банда не пагражае. Ноччу ў 12 гадзін мы адступаем. Кругом ціха. Холадна. Але нараканьняў няма.

Мы абараняем чыгунку і смалярны завод. Раніцою апошні бой.

Вораг наступае. Атака.

Ура, ура, чутны ўзгалосы. Ізноў наша перамога. Мы строімся разам з «ворагам» (полкшкола № палка).

Камандзір палка і сакратар РК КПБ вітаюць нас з нашай перамогай і дасягненьнямі.

Сьпевы зноў запаўняюць сьпячы Быхаў. Мы вярнуліся.

Язэп Хаўкін.

Будзь салдатам.

(Гомельшчына).

Сёлета ўлетку Рэчыцкая партыйная і комсамольская організацыі ўвялі сярод сваіх членаў абавязковае ваеннае абучэньне.

Заняткі гэтыя праводзяцца адзін раз у два тыдні, гэта значыць вельмі рэдка і ўсё-ж такі на іх комсамольцы зьяўляюцца вельмі неакуратна, а калі і прыходзяць, то дурэюць, ня слухаюць камандзіраў і г. д.

У даным выпадку нашы комсамольцы паказваюць вельмі дрэнны прыклад.

М. А. Беркаўскі.

Увага авіяхім-камандам.

(Гор. Менск).

У Ляхаўскім раёне зараз налічваецца 4 авіяхімкаманды.

З пачатку організацыі каманд сустракаліся вялікія цяжкасьці ў іх працы. Адносіны да заняткаў былі як ня трэба горш. На іх зьяўлялася толькі чвэртка комсамольцаў—членаў каманд. Ячэйкі не зьвярталі ніякай увагі на недысцыплінаванасьць комсамольцаў у авіяхімкамандах.

Наогул, ня ўсе комсамольцы яшчэ ўразумелі сабе значэньне гэтых каманд, дзякуючы чаму процант комсамольцаў у іх даволі нязначны.

Некаторы ўдзел у авіяхімкамандах прымаюць і дарослыя рабочыя.

За апошні час, праўда, дысцыпліна ў камандах узмацнілася, склад іх стаў больш-менш сталы, а не цякучы, як раней.

Але ўсяго гэтага яшчэ вельмі мала. Ячэйкі павінны зьвярнуць большую ўвагу на работу авіяхімкаманд.

СЬМІРНОЎ.

Дзяўчына-- лепшы стралок.

(г. Горкі, Аршаншчына).

Па ініцыятыве і пры самым непасрэдным удзеле партыйнай і комсамольскай ячэйкі Акадэміі ў Горках, было прыступлена да пабудовы стралковага ціру.

У сучасны момант пабудова ціру падыходзіць да канца і ўжо РК ЛКСМБ праведзена 2 стралковыя спаборніцтвы комсамольскай організацыі гораду.

Пры некаторых ячэйках (Акадэмічная, Нархарч, Акадэмічна-вытворчая) створаны стралковыя гурткі, дзе праводзіцца праца па вывучэньні тэорыі стральбы, вінтоўкі і г. д.

У працы гурткоў і на стралковых спаборніцтвах дзяўчаты ня толькі не адсталі ад хлапцоў, а нават пераганяюць.

Яскравым прыкладам можа служыць хаця-б тое, што **лепшым стралком раёну зьяўляецца дзяўчына-комсамолка А. П. Лубяка.**

Тав. Лубяка лепшы стралок.

На стралковым спаборніцтве Лубяка атрымала першы прыз, выбіўшы 25 ачок з 30 магчымых.

Гэта яшчэ толькі пачатак.

Трэба спадзявацца, што ўдалейшым з 30 магчымых будуць выбіты ўсе 30.

Чакаем адпускнікоў.

(Рагачэўскі раён, Бабруйшчына).

Справа ваенізацыі насельніцтва ў раёне за апошнія месяцы пачала значна паляпшацца. Гэтаму вельмі спрыялі праведзеныя манэўры.

Так, па ініцыятыве селькораўскага гуртка ў вёсцы В.-Крушынаўцы організавана ячэйка ТДАавіяхіму ў якую ўступіла 27 вясковых хлапцоў. Сабралі ўступны ўзнос па 5 капеек, за якія набылі бібліотэчку «Абарона СССР і ТДАавіяхім».

Бібліотэку даручылі аднаму селькору, які і выдае кожнаму жадаючаму. Акрамя гэтага, праводзяцца колектыўныя чыткі газэтных артыкулаў пра ваенізацыю насельніцтва.

Выпускаемая гуртком селькораў насьценная газэта зьмяшчае пэрыодычна артыкулы па ваеннай справе.

У сучасны момант думаем над організацыяй ціру. Але будзе вырашана гэтае пытаньне толькі з прыходам дэмобілізаваных чырвонаармейцаў, бо ў нас няма ваенных «спэцаў».

Я. М. Савіцкі.

І ня думаюць!

(Каменская ячэйка ЛКСМБ. Узьдзенскі раён, Меншчына).

Ня глядзячы на тое, што ў нашым сельсавеце налічваецца 34 прызыўнікі, аб працы сярод іх ячэйка нават і ня думае.

Ды што казаць аб усім сельсавеце, калі ў самай вёсцы Каменцы ёсьць 10 дапрызыўнікаў, а што сярод іх зроблена? Трэба сказаць, што нічога. Дапрызыўнікі пойдуць у армію непадрыхтаванымі.

Бюро ячэйкі, паклапаціся, каб хоць гэты час, які яшчэ застаўся да прызыву, добра выкарыстаць.

Комсамолец.

Ваенная работа комсамолу.

Зборнік пад рэдакцыяй ЦК Комсамолу, 139 старонак. Цана 90 кап. Выданьне „Молодая Гвардия“.

Перажываемы момант патрабуе з боку комсамолу і моладзі ўвагі да пытаньняў баявой магутнасьці і абароны Савецкага Саюзу. У сувязі з гэтым адной з важнейшых задач саюзу зьяўляецца распаўсюджваньне ваенных ведаў сярод мас працоўнай моладзі, выхаваньня політычна-падрыхтаваных і пісьменных у ваенных адносінах кадраў для Чырвонай арміі і флёту.

З гэтай прычыны патрэбна дзелавое штодзённае распаўсюджваньне практычных ваенных ведаў сярод шырокіх мас моладзі (стралковы спорт, авіяхім-веды і г. д.). Зборнік дапаможа разабрацца комсамольцу ва ўсіх пытаньнях ваеннай работы.

Трэба адзначыць у гэтым зборніку асабліва цікавыя артыкулы Фрунзэ—«Ленін і Чырвоная армія», Клачкова—«Вайна будучага», Каменева—«Комсамол і стралковы спорт».

У зборніку вызначаны і пастаўлены ўсе важнейшыя задачы ваеннай работы комсамолу.

Ну і зацікаўленасьць!

(Путчынскі сельсавет, Меншчына).

У той час, калі па ўсім СССР праводзіўся тыдзень абароны, наша ячэйка ЛКСМБ, каб чым-небудзь адзначыць гэты тыдзень, узяла ды організавала ячэйку ТДА-авіяхіму.

Але прайшоў тыдзень абароны, а Путчынская ячэйка ЛКСМБ нават і не ўспамінае аб організацыі вайсковага гуртка.

Сама ячэйка ТДА-авіяхіму існуе толькі на паперы, бо яна ніякай працы не вядзе і нават сходаў сваіх ня склікае. А ячэйка ЛКСМБ, якая організавала гэтую ячэйку ТДА-авіяхіму і не падумае аб тым, каб узварушыць і дапамагчы апошняй наладзіць працу.

Біч.

Міжнародны агляд.

Дзень за днём.

1-га кастрычніка падпісан угавор аб неўтралітэце паміж намі і Пэрсыяй.— У Кітаі організавана сялянская Чырвоная армія. Гіндэнбург мяркуе быць імпэратарам.

Угавор паміж СССР і Пэрсыяй.

Капіталістычны Захад вядзе шалёную кампанію супроць СССР. Ангельскі імпэрыялізм організоўвае «вялікія дзяржавы» для новых узброеных канфліктаў за рынкі збыту і сыравіны.

У гэты самы час урад Савецкага Саюзу дэмонструе, кожным сваім крокам, зусім процілеглае ў сваёй замежнай політыцы.

Падпісаны 1-га кастрычніка ўгавор аб узаемным ненападзе і неўтралітэце з Пэрсыяй зьяўляецца лёгічным працягам мірнай політыкі Савецкага Саюзу.

Савецкі Саюз ужо шмат мае ўгавораў аб ненападзе з капіталістычнымі краінамі.

Пачатак рэгулярных дыплёматычных адносін Савецкіх Рэспублік з Пэрсыяй адносіцца да 1921 году.

Тады быў падпісаны ўгавор, у якім былі зьнішчаны ўсё тыя ўмовы, якія былі зроблены паміж Пэрсыяй і царскай Расіяй.

Прызнаючы права кожнага нараду «на свабоднае вырашэньне свайго політычнага лёсу», абодва бакі адмовіліся ад умяшацельства ва ўнутраныя справы другой краіны.

Кожны бок абавязаўся не дапушчаць на сваёй тэрыторыі ўтварэньня організацыяў і груп, накіроўваючых сваю дзейнасьць супроць другой краіны.

Урэшце абодва бакі прадставілі права перавозу тавараў праз сваю тэрыторыю.

Угавор 1921 году цалкам прыняты і зараз. Ён пакладзены ў аснову. Але дадана некалькі новых момантаў, якія яшчэ лепш замацоўваюць добрыя адносіны паміж краінай Саветаў і Пэрсыяй.

Пэрсыдзкая грамадзкасьць вітае падпісаньне ўгавору.

У сваёй прамове новы паўнамоцны прадстаўнік СССР у Пэрсыі адзначыў, што новыя ўгаворы, якія падпісаны 1-га кастрычніка ў Маскве, паслужаць магутнай зброяй да лепшага паглыбленьня экономічных і політычных адносін між краінамі.

У адказнай прамове пэрсыдзкі шах (манарх), між іншым, сказаў:

— «Мы ўпэўнены, што дзякуючы новым згодам, нашы політычныя і экономічныя адносіны будуць пабудаваны на моцных падставах. Шчырасьць, якую выказалі абедзьве краіны, адчыняе новую эру ў гісторыі адносін між абедзьвюмя дзяржавамі».

Пэрсыдзкія газэты аб падпісаньні ўгавору паведамляюць, як аб «вялікай радаснай вестцы».

На пасяджэньні пэрсыдзкага мэджлісу (парляманту) паведамленьне старшыні міністраў пра падпісаньне ўгавору было спаткана прывітальнымі ўзгалосамі дэпутатаў.

З заключэньнем савецка-пэрсыдзкага ўгавору, пляны ангельскай буржуазіі пераблыталіся.

Як вядома, адной з задач брытанскага імпэрыялізму на ўсходнім фронце зьяўлялася ўцягненьне Пэрсыі ў блёк залежных ад Англіі дзяржаў.

Ёй хацелася таго, каб Пэрсыя ўвайшла ў антысавецкі лягер, каб можна было ўтварыць саюз усіх дзяржаў ад Міжземнага мора да Індыйскага акіяну і дыктаваць ім сваю політыку.

Але гэтыя мары ангельскай буржуазіі—праваліліся з падпісаньнем угавору аб ненападзе паміж Пэрсыяй і Савецкім Саюзам.

Угавор выгадны нам і Пэрсыі.

Аднак інтарэсы самой Пэрсыі, яе экономічная сувязь з Савецкім Саюзам узялі верх над плянамі Англіі.

Для гаспадаркі абедзьвюх краін угавор надзвычайна карысны.

СССР купляе ў Пэрсыі, галоўным чынам, шоўк, рыс і бавоўну.

Каля 95 процантаў усёй пэрсыдзкай бавоўны купляецца савецкімі фабрыкамі.

Пэрсыдзкі рыс цалкам паступае на савецкі рынак.

У гэтым годзе ў СССР будзе ўвезена з Пэрсыі бавоўны да 900 тысяч пудоў і 250 тысяч пудоў шэрсьці.

Акрамя таго, наша прамысловасьць вывозіць у Пэрсыю нафту, цукар, шкло і запалкі.

У сучасны момант савецкі цукар запаўняе на 70 процантаў увесь пэрсыдзкі рынак.

Наогул, заключаная ўмова выгадна для гаспадаркі Савецкага Саюзу і Пэрсыі.

Організацыя сялянскай Чырвонай арміі ў Кітаі.

З кожным днём усё новыя посьпехі мае рэволюцыйнае сялянства Кітаю.

Распаўсюджаныя па ўсім Кітаі партызанскія атрады пачынаюць яднацца.

У Хубэі (адна з правінцый Кітаю) організавана пад кіраўніцтвам комуністых сялянская Чырвоная армія.

Зьліяньне рэволюцыйных сіл ідзе поўным крокам.

Нават у тых правінцыях, дзе пануе зараз белы тэрор, ёсьць тайныя організацыі, якія трымаюць цесную сувязь з рабоча-сялянскім рухам.

Яны кожную хвіліну гатовы далучыцца да распачатага руху на поўдзень.

Моц кітайскай рэволюцыі ў тым, што масы зразумелі ўсю нікчэмнасьць здрадніцкіх генэралаў, адкінулі іх ад сябе і зараз цьвёрдымі крокамі ідуць па шляху перамогі.

Дапамогай рэволюцыйнаму руху зьяўляецца яшчэ і тое, што супярэчнасьці паміж Уханам і Нанкінам зноў пачынаюць існаваць.

Ва Ухане організавана новая політычная рада.

Адзін з сяброў гэтай рады агаласіў тэлеграму, у якой абвяшчае, што апошнія перамовы ў Нанкіне нельга разглядаць, як аб'яднаньне ўханскага і нанкінскага ўрадаў.

«Перанясеньне цэнтру ў Нанкін,—гаворыцца ў тэлеграме,—адбылося ў выніку таго, што наш нацыянальны ўрад пераехаў у Нанкін, і зусім не таму, што ён аб'яднаўся з нанкінскімі лжэўрадамі.

Нанкінскі лжэўрад павінен быць зьнішчаны».

Як відаць, гэта тэлеграма сьведчыць аб няўхільнасьці ўзброенай сутычкі між Нанкінам і Уханам.

Усе гэтыя супярэчнасьці паміж здраднікамі кітайскай рэволюцыі надаюць моц і бадзёрасьць усім рэволюцыйным сілам.

Ніякі тэрор, ніякія катаваньні ня змогуць патушыць рэволюцыйнага запалу рабоча-сялянскіх мас Кітаю. Рэволюцыя жыве. І яна пераможа.

«Дзякую богу, імпэратару і каралю».

Увесь нямецкі буржуазны друк прысьвячае Гіндэнбургу хвалебныя артыкулы з прычыны яго 80-годзьдзя.

Адзін граф зьмясьціў у газэце артыкул у якім піша:

— «Толькі дзякуючы генэралу фэльдмаршалу Гіндэнбургу і чыноўнікам франтавікам, якія сьледавалі яго прыкладу, мы абавязаны, што ўхіліліся ад хаосу рэволюцыі. Яму павінен дзякаваць за гэта ўвесь сьвет, які бачыць у Нямеччыне апору супроць патоку сусьветнае рэволюцыі».

І далей піша:—«Кожны манархісты рыхтуе шлях для сваіх ідэалаў тым, што ён, падобна Гіндэнбургу, служыць сваёй бацькаўшчыне пры ўсякіх абставінах».

У політычных колах лічаць, што выступленьні нацыяналістых падкрэсьліваюць іх монархічныя імкненьні.

У сваім адказе на ўсе хвалебныя артыкулы і прамовы Гіндэнбург адказаў так:

— «Дзякую вам за прыязныя прамовы, з якімі вы да мяне зьвярнуліся. За тое, чым я стаўся, я дзякую ўсемагутнаму богу, які мною кіраваў, і імпэратару і каралю, які заклікаў мяне на адпаведныя пасады, і ўсіх вас, маіх таварышоў, якія мяне заўсёды падтрымлівалі».

Цікава і тое, што соцыял-згоднікі бралі вялікі ўдзел ва ўрачыстасьцях.

Алёнін.

Фабрыка загаварыла аб сабе.

Сёньня чацьвёрты дзень агляду

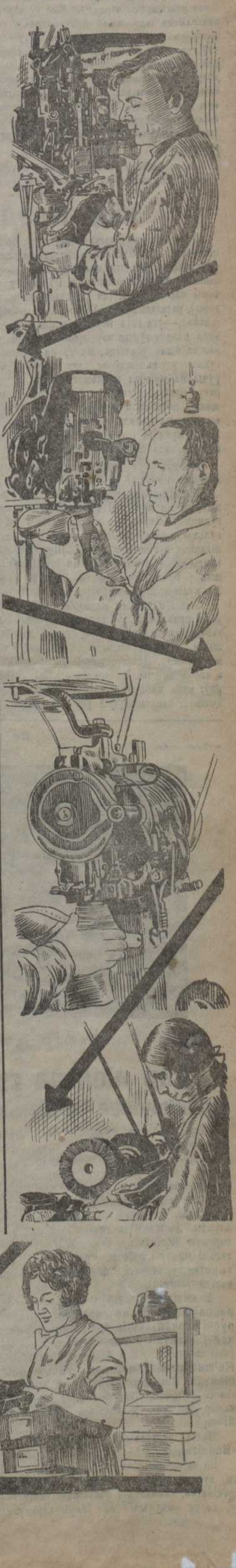

РАБОЧЫЯ І РАБОТНІЦЫ! ЧЫТАЙЦЕ АДКАЗЫ ДЫРЭКТАРА ФАБРЫКІ НА ВАШЫ ПРАПАНОВЫ. КАЛІ ЯНЫ ВАС НЕ ЗДАВАЛЬНЯЮЦЬ, ХУТКА ПАВЕДАМЦЕ АБ ГЭТЫМ ВЫЯЗДНОЙ РЭДАКЦЫІ НАШАЙ ГАЗЭТЫ. АГЛЯД ПРАЦЯГВАЕЦЦА. КОЖНЫ РАБОЧЫ І РАБОТНІЦА ПАВІННЫ ВЫКАЗАЦЦА.

Дарма трацяць грошы.

ТРЭБА АДРАМАНТАВАЦЬ БРУСОВАЧНУЮ МАШЫНУ.

Ёсьць у нас у загатоўчым аддзяленьні 2 брусовачныя машыны. Адна з іх новая і добра работае. На другой старой машыне нельга амаль нічога зрабіць, а каштуе яна вельмі дорага.

Чаму гэта? Нож да брусовачнай машыны, які павінен работать 6-7 месяцаў, каштуе 25 рублёў і яго вышсваюць з-за межаў.

У нас гэты нож работае ня 6-7 месяцаў, а 2-3. Атрымоўваецца вялікая страта. Прычына гэтага зусім малая, і яе лёгка можна зьнішчыць.

Вал, на які адзяюць нож, хістаецца, калі машына работае. Сумесна з валам хістаецца і нож, які пападае на каменны зуб. Нож ад гэтага тупіцца і яго прыходзіцца вастрыць праз кожныя 10 хвілін. Такім чынам, нож хутка псуецца.

Адміністрацыя і майстры толькі гавораць, што трэба адрамантаваць вал, але ніхто і ня зьбіраецца гэта зрабіць. Так праз кожныя 2-3 месяцы траціцца 25 р. на пакупку нажа, а вучань, які работае на гэтай машыне, мае, не па яго прычыне, прастоі і псаваньне работы. Пара ўжо машыну адрамантаваць.

Юдалевіч.

На чорную дошку.

Бедныя вагоны і абутак!

Тав. ГАРЭЛІК прышоў на фабрыку, мусіць, толькі для таго, каб псаваць і вагоны і абутак.

Ён кожны раз, калі падае вагоны, так моцна іх адзін аб другі стукае, што абутак з калодкамі валіцца на падлогу.

АД ГЭТАГА ЗЬБІВАЮЦЦА КАНТЫ, АБСАЦЫ, АБДЗІРАЮЦЦА НАСКІ і г. д.

Калі ж пачнеш яму казаць аб тым, што так нельга весьці сябе, ён пачынае яшчэ горш рабіць.

Акрамя таго, абутак пад рукі пападае са спазьненьнем.

Што ўсё напісанае мною правільна, могуць пацьвердзіць астатнія рабочыя.

Адміністрацыя павінна гэткаму зьявішчу палажыць канец. *Гэрайціс.*

Чаму бываюць прастоі?

Кароткія 15—30-ці хвілінныя прастоі часта бываюць у нацяжным аддзяленьні фабрыкі. Раней гэта часткова адбывалася ад таго, што не хапала загатовак.

Зараз загатовак хапае. Уся затрымка залежыць **ад рабочага Мішкіна**, занятага клейкай заднікаў (у гэтым-жа аддзяленьні).

Мішкін—бышы комсамолец, але за дэзорганізатарскія паводзіны на вытворчасьці і ў ячэйцы выключаны з комсамолу. За нясур'ёзныя адносіны да работы адміністрацыяй ён быў звольнены з фабрыкі. Фабком вастанавіў яго на работу з умовай, што ў выпадку паўтарэньня падобных зьявішчаў ён безадкладна будзе зьняты з работы.

Яшчэ і зараз некаторыя прастоі залежаць ад «вялікай» прадукцыйнасьці працы Мішкіна. Тады 5-6 чалавек з нацяжнога аддзяленьня стаяць бяз працы.

Талачынцаў.

У загатоўчым аддзяленьні.

Трэба паклапаціцца адміністрацыі.

Пры кожнай швейнай машыне маюцца ў нас усяго 2-3 асновы. Іх вельмі часта прыходзіцца накручваць. Гэта адрывае ад работы. Апроч таго, некаторыя асновы ўжо зношаны.

Нехапае ў нас таксама і адвёртак. Іх у аддзяленьні маецца ўсяго 2-3 штукі. Часта патрэбна да машыны адвёртка. Бегаеш, бегаеш па аддзяленьні, шукаеш у каго яна і гэта дарма аднімае час. **Кожны павінен мець сваю адвёртку.**

Колькі разоў ужо ставілі гэтае пытаньне на вытворчай нарадзе, але нічога ня вышла.

На некаторых машынах адсутнічаюць маталкі. Прыходзіцца рукамі накручваць ніткі. На гэта ўходзіць шмат лішняга часу.

Трэба сказаць некалькі слоў і аб **гусарках** (абутак для 2-3 гадовага дзіцяці).

— Нядаўна пачалі ў нас падшываць да ячычкоў гусарак матэрыю. У гэтым маецца патрэбнасьць толькі тады, калі язычкі зточаны з кускоў.

Да язычкоў, зробленых з аднаго куска, ня трэба прышываць матэрыю. Яна робіць язычок тоўстым, псуе фасон, аднімае лішні час і павялічвае сабекаштоўнасьць гусарак.

Усе гэтыя недахопы лёгка зьнішчыць. Трэба толькі паклапаціцца адміністрацыі.

Рабочы **Гармізо**.

„Граматычныя памылкі".

Да жоўтай загатоўкі прышылі сьветлы пасак.

Сёньня ў загатоўчым аддзяленьні прышылі да жоўтага чаравіка зусім сьветлы пасак. Загатоўка прайшла ўсе аддзяленьні і толькі ў апошнім — калі прыбівалі абсацы—схапіліся. Прынесьлі абутак у загатоўчае аддзяленьне адпароць.

Уся праца дарма прапала!

А чаму-б пры чыстцы загатовак не аддаць на направку?

Мы ўсе абурыліся, Сьляпы ўбачыў-бы памылку. Часта бываюць у нас такія «граматычныя памылкі». Забіваюць у абсацы цьвікі. Пры ўпакоўцы ў паглазураных і нафарбаваных абсацах знаходзяць шчыліны.

Юдалевіч.

Прадстаўнікі моладзі работаюць.

Уся моладзь мала ўдзельнічае ў вытворчай нарадзе. На цэхавым сходзе прысутнічала амаль уся моладзь.

Нашы рабочыя кажуць, што моладзь мала ўдзельнічае ў вытворчай нарадзе. Гэта верна.

Колькасьць прысутнічаючай на нарадзе моладзі зусім нязначная.

Прымае ўдзел у нарадзе, выказваецца толькі 2-3 чалавекі.

Але побач з гэтымі адмоўнымі бакамі маюцца і дадатныя.

Два прадстаўнікі моладзі ў вытворчай камісіі добра працуюць.

Яны на пасяджэньнях камісіі высоўвалі некалькі пытаньняў. Некаторыя іх прапановы праведзены ў жыцьцё.

Побач з іншым ажыцьцяўляецца і прапанова іх аб правядзеньні цэхавых сходаў.

На цэхавым сходзе загатоўчага аддзяленьня прысутнічала амаль уся моладзь.

З гэтага мы бачым, што прадстаўнікі моладзі ў вытворчай камісіі працуюць і працай зацікаўлены.

Галенсон.

Водгукі на ўнесеныя прапановы

Адказы дырэктара фабрыкі

На высунутыя рабочымі, работніцамі і майстрамі фабрыкі прапановы аб зьнішчэньні розных недахопаў і паляпшэньні вытворчасьці. даю наступныя адказы:

Тав. Гурэцкаму:

На штампы ўжо зроблены заказ у Нямеччыне. Яны павінны прыбыць на фабрыку прыблізна праз 2-3 тыдні, пасьля чаго будуць уведзены.

Няправільна, што ўсе шоры не прапускаюцца праз прэс-машыну. Не прапускаюцца толькі тонкія, бо гэтага і рабіць ня трэба, а тоўстыя прапускаліся заўжды.

Варштаты ў штамповачным аддзяленьні ў сучасны момант знаходзяцца ў поўнай спраўнасьці. Калі іх папраўлялі, я ня ведаю. (А хто павінен ведаць?!—рэд.).

Тав. Іткіну:

Няпраўда, што машына для прыбіўкі крацаў не рамантуецца. Яна ў спраўнасьці але няма да яе шкіўка і няма дзе яе паставіць. Тыдні праз два шківок будзе зроблены. Паставім-жа гэту машыну на сваё месца тады, калі будзе перастаноўка ўсіх машын, што маецца на ўвазе.

Кацёл для мочкі скуры ўжо маецца.

Тав. Каплану:

Згодзен, што яго машына не на месцы. Яго і некаторыя іншыя машыны будуць перастаўлены тады, калі пад іх будзе зроблены фундамэнт. Магчыма, што гэта зацягнецца і месяц.

У тым, што штампы ня точаны і некаторыя ўжо нягодны, вінаваты самі рабочыя. Яны іх не аддаюць тачыць і сьлёсар нават ня ведае, што яны ня точаны.

Абрэзы для сваёй работы кожны рабочы павінен прыносіць сам.

Тав. Русановіч:

Прыбіральшчыца КРАЎЧЭНКА, якая доўгі час знаходзілася на некваліфікаванай рабоце з 3-га КАСТРЫЧНІКА ПАСТАЎЛЕНА НА РАБОТУ Ў ЗАГАТОВЧНАЙ МАШЫНЫ.

Тав. Юдэлевіч:

Як толькі будзе гатова машына (а гэта будзе праз некалькі дзён), яна пачне работаць на ёй.

Тав. Шуслан:

Бяда ня ў тым, што для машыны купляюць надта вялікія кольцы, а ў тым, што машына гэта новая і на ёй не навучыліся яшчэ работаць.

Тав. Гармізо:

Па 3-4 асновы і па адвёртцы для машын загатоўчага аддзяленьня былі выдадзены 4 месяцы таму назад кожнаму рабочаму на рукі. Яны павінны у іх быць.

Маталкі трэба купіць. Зрабіць гэтага раней немагчыма было таму, што ўсе тэхнікі былі заняты.

Матэрыю да язычкоў гусарак (абутак для 2-3-хгадовых дзяцей) падшываць трэба. Калі іх не падшываць, то экономія ад гэтага будзе зусім малая, а якасьць гусарак пагоршыцца.

Тав. Рабіновічу:

Няпраўда, быццам плат-халявы не адбіраюцца. Ёсьць для гэтага спэцыяльны выбаршчык, які іх адбірае і мае права дрэнных не падаваць.

Адказы на астатнія прапановы будуць дадзены ў наступным нумары газэты.

Дырэктар фабрыкі ШЭРМАН.

АД РЭДАКЦЫІ: Частка адказаў дырэктара фабрыкі рэдакцыю не здавальняе. Канчатковае вырашэньне іх мы пераносім на абгавор вытворчай нарады. Заклікаем рабочых і работніц прыняць удзел у гэтай нарадзе.

Адказ аб халявах нас не здаволіў

Пасьля адказу дырэктара фабрыкі тав. Шэрмана на прапанову тав. Рабіновіча аб адборцы плат-халяў, прадстаўнік выязной рэдакцыі зайшоў у загатоўчае аддзяленьне і паведаміў аб гэтым адказе рабочым.

Усе рабочыя ў адзін голас адказалі, што дырэктар ня праў, што плат-халявы для раскройкі саюзак адбіраюцца дрэнна: яны вузкія і пагэтаму застаецца шмат адбросаў.

З таго матар'ялу, з якога магло-б выйсьці 4 пары саюзак, выходзіць толькі 3-3½.

На складзе можна адбіраць і удобныя, аб чым рабочыя кажуць закройшчыку, але ён на гэта не зьвяртае ніякай увагі.

Псуе калодкі.

У нас на фабрыцы работае **Гарэлік**, які ўкладае ў абутак калодкі. Калі ў яго настрой добры, дык калодкі цэлыя.

Але калі зазлуе, пачынае арудаваць з калодкамі.

За апошнія часы наглядаецца, што калодкі папсаваныя.

Яны зьбіваюцца, крывяцца і хутка становяцца няпрыгоднымі.

А ад гэтага страта фабрыцы.

Пасур'ёзней, тав. Гарэлік, да працы!

Наглядчык.

Калі піонэры з ахвотай ідуць у атрад...

Як атрад працасьветы Менску ажывіў сваю работу.

Кожная дробязь ячэйку цікавіць.

Посьпех працы піонэрскіх атрадаў у значнай меры залежыць ад увагі з боку ячэйкі КСМ да атраду, ад яе кіраўніцтва. Атрады Ю. П. працасьветы на ячэйку сваю ня могуць наскардзіцца: увесь час ячэйка аддае шмат увагі працы атрадаў. Калі ў атрадзе праводзіцца заданьне аб перавыбарах у гарсавет,—ячэйка вылучае комсамольцаў—сяброў гарсавету дзеля правядзеньня гутарак, калі-ж атрад праводзіць заданьне: „Узмацнім абароназдольнасьць СССР", у працы дапамагаюць комсамольцы, скончыўшыя дапрызыўную падрыхтоўку. Для кіраўніцтва гурткамі (радыё і дзяткораўскім), ячэйка таксама вылучыла комсамольцаў, якія ведаюць гэтую справу.

Бюро ячэйкі і ячэйка ў цэлым заўсёды ў курсе тых пытаньняў, над якімі працуе атрад. Пляны атрадаў і заданьні заслухоўваюцца ня толькі на бюро. але і на сходах ячэйкі.

Вялікую працу правяла ячэйка ў лягерную кампанію. Была складзена камісія, якая сумесна з піонэрамі здабыла сродкі для правядзеньня лягеру. Сябры бюро наведвалі лягер, дапамагалі піонэр-працаўнікам разабрацца ў тых ці іншых пытаньнях, у лягеры праводзілі пасяджэньні бюро, дзе разглядалі пытаньні лягернага жыцьця—давалі паказаньні ў працы.

Доўгі час піонэрскія атрады ня мелі клюбу, і нарэшце ячэйка дабілася сталага памяшканьня для піонэраў у саюзным клюбе.

Пры ячэйцы складзена піонэр-камісія, якая кіруе працай у атрадах.

Важаты.

Збор атраду на каньках.

У рабоце па організацыі адпачынку піонэраў, мы спаткалі шмат цяжкасьцяў. Адсутнасьць сталага памяшканьня (зборы саветаў, занядкі зьвеньняў і інш. у зімовы час праводзіліся ў халодным калідоры), раскіданасьць піонэраў па розных школах,—усё гэта перашкаджала наладжваць колектыўныя мерапрыемствы. Часта можна было убачыць, як група піонэраў гуляе ў сьнежкі на рагу скверу, б'ючы на прыцэл прахожых, а на другім рагу, прытуліўшыся за кутам, трое пужаюць публіку з пугача, трэцяя група езьдзіць на санках з гары па «Савецкай». Былі сярод іх і не піонэры, і цяжка было сказаць, хто на каго рабіў уплыў.

Як жа тут організаваць імкненьні кожнага піонэра?

Пасьля збору атраду, замест таго, каб выйсьці на вуліцу і там спыніць ахвоту гуляць у сьнежкі, мы організавалі гэтую гульню, і разьбіўшыся на партыі правялі кіданьне сьнежак у цэль. Піонэрам гэта спадабалася, і гэтая гульня потым ўвайшла у практыку зьвяна, савету, збору. На вуліцы піонэры больш ня «цэліліся».

У дні з добрым надвор'ем, зборы атраду праводзілі на катку. Правялі па зьвеньнях падрыхтоўчую працу, даведаўшыся, хто ўмее езьдзіць на лыжах і хто на каньках. Дагаварыліся, што прынясе з сабою кожны. Забясьпечылі ўсіх піонэраў: каго канькамі, каго санкамі, а каго лыжамі, скарыстаўшы ўсё гэта для таго, каб зацікавіць піонэра атрадам. На каток прыцягнулі і неорганізаваных дзяцей. Ці былі задаволены яны—пытацца ня прыходзіцца: радасныя твары і запытаньні: «Калі яшчэ пойдзем на лыжы?»—гаварылі самі за сябе.

Калі ў профсаюзным клюбе адводзіліся часы для піонэраў, мы наладжвалі кіноранішнікі, вечары самадзейнасьці, куды прыходзіла і неорганізаваная дзетвара. Да вечароў па зьвеньнях мы рыхтавалі колектыўную дэклямацыю, цікавыя апавяданьні, гульні, сьпевы, індывідуальныя выступленьні, сьветавую газэту і інш.

Вечары праходзілі жыва. Хто ў шашкі гуляе, хто чытае сьвежы нумар насьценгазэты, хто разгадвае задачкі з «Беларускага Піонэру», а з другога канца нясецца піонэрская песьня. Асабліва цікавіліся піонэры сьветавой газэтай.

Па жаданьні піонэраў, організавалі шумавы оркэстр, радыё-гурток. Апошняму немагчыма было ўстанавіць радыё-прыёмнік для атраду, за тое пабудавалі яго два піонэры.

У летні час наладжвалі экскурсіі за горад з масавымі гульнямі, праводзячы раней падрыхтоўку па зьвеньням. Практыкавалі мы і катаньне на лодках.

Калі піонэры зразумелі, што ў атрадзе яны могуць правесьці час карысна і прыемна, зацікаўленасьць працай і актыўнасьць іх значна ўзрасла.

П. Г.

Ля кастра.

...Шмат вясковай дзетвары прыходзіла паслухаць гутарку.

Твар піонэра гаворыць за сябе.

Практычнае заданьне—практычная праца,

Усю працу мы праводзім па мэтадзе доўгатэрміновых заданьняў.

Атрымаўшы заданьне: «**Сувязь з вёскай**», піонэры разам з працаўнікамі шэфтаварыства некалькі разоў езьдзілі ў падшэфныя вёскі **Азярыцкая Слабада** і **Скураты**. Там мы організавалі піонэратрады. Дасылалі ім газэты, часопісі, піонэрскую бібліотэчку, дапамагалі ў складаньні пляну работы, размалёўвалі насьценгазэту, лёзунгі, абменьваліся сваімі насьценгазэтамі.

У выніку распрацоўкі заданьняў: «**За распаўсюджваньне часопісі «Беларускі піонэр»** і «**Як працаваць з кніжкай і газэтай**»,—піонэры значна пашырылі падпіску на піонэрскія выданьні. **Кніжка стала першым таварышом піонэра**. Яны цяпер практычна дапамагаюць у працы бібліотэкі пры саюзным клюбе, пішуць у часопісь «Беларускі Піонэр».

Надта зацікавіла піонэраў заданьне: «**Ваенізацыя**».

На зьвеньні прыходзілі чырвонаармейцы, вучылі піонэраў страляць, адзяваць процівагаз, складаць і разьбіраць вінтоўку. Добра вывучылі на зборы атраду і вайсковы строй. І калі піонэры ішлі ў шэрагах МЮД'аўскай дэмонстрацыі, нам гаварылі: «Сапраўды ваенныя людзі».

Зьвеньнямі праводзілі экскурсію ў хімічны габінэт Дому Чырвонай Арміі. Старэйшыя піонэры прымалі ўдзел ў вайскова-тактычных занятках комсамольскай ячэйкі, наладжвалі стральбу ў цір.

Любілі піонэры слухаць гутарку аб хут-кай дапамозе; на зьвеньнях вучыліся яны рабіць перавязкі, на зборы наладжвалі выпярэдніцтвы: хто хутчэй зробіць перавязку. **Цяпер кожны піонэр можа добра перавязаць парэзаны палец ці нагу, нават ведае, як спыніць крывацёк.**

Шмат розных падарункаў адаслалі мы чырвонафлётцам «Парыскай Комуны». Кожны піонэр прынасіў маленькі вузялочак з паперай, алоўкам, мылам, ці зубной шчоткай, з таварыскім лістом да чырвонафлётцаў. З гэтага часу наладзілася паміж намі індывідуальная перапіска. Чырвонафлётцы з ахвотай адказвалі на нашы лісты.

Мы зьвязаліся з дзецьмі замежных краін. Ад дзяцей Англіі і Нямеччыны мы атрымліваем лісты, у якіх яны апісваюць сваю працу ў школе, сваё жыцьцё. Лісты атрымліваем праз ЦК МОПР'у, на якія зараз-жа даём адказы. З захапленьнем чытаюць піонэры лісты з-замежаў на зборы, абгаварваюць іх на на агульным сходзе атраду.

Усе, як адзін, піонэры прынесьлі інтэрнацыянальную капейку, нават рашылі параўняцца з комсамольцамі і аднагалосна пастанавілі прынесьці зам еста аднэй капейкі—пяць.

У вячэрні час.

Кніжка—лепшы тавар ыш.

Раніцою.

Мыюць талеркі.

«Усе піонэры ў аднолькавым адзеньні»—гэты лёзунг нам трэ' было правесьці ў жыцьцё. Як мы гэта зрабілі?

Склікалі бацькаўскі сход, на якім абгаварылі пытаньне. Праз некаторы час піонэры ў сваёй большасьці зьявіліся ў піонэрскіх касьцюмах.

Бацькі прыходзяць у атрад, ставяць пытаньне аб тым ці іншым нядобрым учынку свайго дзіцяці. Піонэры ў сваю чаргу ходзяць да хаты і таксама разам з бацькамі абгаварваюць пытаньне, даюць наказ піонэру.

Як мы праводзім зборы?

На зборах мы праводзім і масавыя гульні: усе 70—80 піонэраў разам з павадырамі гуляюць у «гуся і воўка», «вяровачку», і тады твары піонэраў гавораць самі за сябе.

С. Гурвіч.

Тры тыдні пад сонцам.

(Новы Двор—лягер піонэраў).

З кожнага па нітцы.

З 2-х піонэрскіх атрадаў у лягеры выйшла 40 чалавек. Было страчана 560 рублёў, што дало магчымасьць быць нам у лягеры тры тыдні.

Як мы сабралі гэтыя грошы? Папершае—шляхам экономіі. Усе грошы, пачынаючы з студзеня 1927 г., якія мы атрымлівалі ад мясцкомаў, ЦП саюзу, адкладаліся і хаваліся на лягер.

Пры ўдзеле комсамольцаў нам удалося паставіць 2 кіно-сэансы, якія далі каля 150 руб. І калі ўжо грошы былі сабраны, атрады ўзяліся за падрыхтоўку да лягеру.

Працавалі па зьвеньнях, абгаварвалі добрыя і кепскія бакі лягеру мінулага году, гаварылі аб пляне працы, старэйшыя піонэры дзяліліся сваімі ўспамінамі аб лягерах, рыхтаваліся да збору калекцый і г. д. Былі праведзены нарады і зборы ад'язджаючых у лягеры і асобна праведзена нарада старэйшых піонэраў.

Абраныя на зборы санітарная, культурная і гаспадарчая камісіі яшчэ ў горадзе рыхтаваліся да лягернай працы. Санком абмяркоўвае аб мэддапамозе ў лягеры, абгаварвае вынікі мэдыцынскага агляду, які правёў доктар, купляе мэдыкамэнты. Культкамісія, сабраўшы бібліотэку з 50 кніг, выпісаўшы газэты, рыхтуе да адчыненьня лягеру жывую газэту. Гаспадарчая камісія закупляе прадукты, зьбірае гаспадарчы інвэнтар і абмяркоўвае першыя крокі працы ў лягеры. Комсамольцы і старэйшыя піонэры шукаюць месца для лягеру.

Месца знойдзена: Новы Двор, Самахвалавіцкага раёну, у аддегласьці 12 вёрст ад гораду.

Нарэшце, сход бацькоў, ухваліў матэр'яльна дапамагаць лягеру.

Земляная кухня—наш гонар.

Новы Двор,—месца лягеру, у аддегласьці 12 верст ад гораду. Сьветлая і прасторная школа. Тут-жа праз паляну—лес, трохі ніжэй, каля вёскі—рэчка. Добрая і сухая мясцовасьць.

Першым чынам прывялі ў парадак памяшканьне, а потым пачалі будаваць лінейку, устанаўліваць мачту са сьцягам, будаваць палаткі і рабіць земляную кухню. Кухня па сваёй тэхніцы стала гонарам піонэраў.

У пятніцу прыехалі ўсе піонэры.

Рэжым, сонца і купаньне.

Рэжым дню стаў законам і правілам, якога ні ў якім разе не парушыў-бы піонэр. Самі піонэры сачылі за тым, каб рэжым дню быў не парушаны. На гэтую тэму была праведзена асобная гутарка на зборы лягеру.

І вядома, калі рэжым дню захоўваўся, дык і аздаравіцельная праца дала добрыя вынікі. Добрае харчаваньне «з дабавачнымі», купаньне, сонечныя ваны, мёртвыя гадзіны, выконваньне загадаў доктара—усё гэта адпавядала і спачувала аздаравіцельнай працы. Піонэры акрэплі, загарэлі і набылі ў вазе па 2-3-4 кіле.

З граблямі па сенажаці.

Ня гледзячы на тое, што лягер быў у час, калі сена амаль што ўсё прыбралі, а жаць яшчэ не пачалі,—атрад правёў шмат працы. Для суседняга сельсавету адмалявалі насьценгазэту, у саўхозе склалі 6 вазоў сена, у настаўніка 5 вазоў. Зьвеньнямі 3 гаспадарам памаглі прыбраць канюшыну, а ў апошні дзень, перад ад'ездам хадзілі колектыўна жаць і зносіць снапы. Дзякуючы таму, што з гораду была прывезена шмат гульняў шашкі, баскетбол, кегельбан, мы змаглі прыцягнуць да лягеру неорганізаваных сялянскіх дзяцей. Кожны вечар сялянскія дзеці зьбіраліся ў кастра пагутарыць з піонэрамі, удзельнічалі ў масавых гульнях. Праводзілі працу і сярод пастушкоў.

У лягеры праводзіліся гутаркі аб абароне СССР, аб інтэрнацыянальнай капейцы. Організоўвалі экскурсіі ў лес, колектыўныя паходы на рыбную лоўлю, за зборам колекцый. Была праведзена экскурсія—паход у чырвонаармейскія лягеры, для азнаямленьня з жыцьцём і працай чырвонаармейцаў. Нагляда ўся калектывізм і спаянасьць піонэраў.

Маленькія лекары.

Заўсёды, у свой час, дзяжурны сябра санкому дасьць дапамогу. Ён сачыў за тым, каб было чыстата ў памяшканьні, каб два разы ў тыдзень мылася падлога.

Ня раз нашы «санкомаўцы» рабілі перавязкі сялянам і нават лячылі ў еднэй сялянкі хворую дзяўчынку. Праз два дні дзяўчынка ачуняла, а сялянка вельмі і вельмі дзякавала «маладым лекарам».

Начная трывога.

У канцы лягеру, калі ў госьці прыехалі чырвонаармейцы са таварыскай часткі, была праведзена начная трывога. За 7 хвілін усе піонэры выстраіліся ў шэрагі і разьдзяліўшыся на 3 атрады пайшлі: адны—лесам, другія—ля рэчкі, трэція—долам, у наступленьне на ворага, які зьняўшы сьцяг і палатку—схаваўся. Гэта ваенная гульня так захапіла піонэраў, што яны не хацелі яе кідаць і «начальства»—усе ваенныя—парашылі зноў паладзіць наступленьне на лягер. А пасьля гэтага—паехалі ў горад.

Бацькі потым прасілі, каб лягер організаваць у будучым годзе на больш доўгі час.

Л. Дыла.

Як піонэры выяўляюць Чэмбэрлена.

У гомельскіх піонэраў.

Амаль усе піонэратрады цяпер працуюць па заданьнях.

Вось **атрад скурзаводу** добра выканаў заданьне: азнаёміцца з працай таварыства «Чырвонага Крыжу». Піонэры самі знайшлі літаратуру па санітарнай справе, навучыліся аказваць першую дапамогу ў няшчасных выпадках, азнаёміліся з працай таварыства і ўступілі сябрамі ў яго.

Атрад № 15 фабрыкі «Праца» азнаёміўся з жыцьцём бяспрытульных і працай таварыства «Сябраў дзяцей». Атрад, разам з ячэйкай гэтага таварыства, організаваў на прадпрыемстве платны вечар. Выручылі 22 рублі, якія перадалі на карысьць таварыства.

Атрад № 10 саюза будаўнікоў прыняў шэфства над адным бяспрытульным. Кравецкі гурток атраду пашыў гэтаму бяспрытульнаму адзежу. Наладзілі платны вечар. Выручылі 16 рублёў. Усе піонэры ўступілі ў таварыства сяброў дзяцей».

У атрадах комунальнікаў, транспартнікаў, заводу «Пролетары», арцелі мэталістых добра пастаўлена працоўнае выхаваньне.

На вялікі жаль, усе гэтыя дасягненьні трацяцца ў масе недахопаў: атрады, працуючыя добра, складаюць усяго толькі адну дваццатую частку агульнага колектыву піонэратрадаў Гомелю. К таму-ж, у тых атрадах, дзе і есьць дасягненьні, ёсьць нямала і недахопаў: гульні і песьні закінуты, («Мы дарослыя»), насьценгазэты вісяць з боку і слаба адбіваюць працу па выконваньні заданьняў. І. М-ч.

Уладаем рубанкам.

Спачатку вясны 2-гі і 8-мы атрады (Гомель) організавалі сталярны гурток. Цяпер у ім 13 чалавек. Піонэры навучыліся ўладаць рубанкам, пілою, стамескай і іншымі інструмантамі. Некаторыя з іх ужо робяць дзіцячыя сталы, крэслы, услончыкі. У хуткім часе гурток прыступае да рамонту клюбнай мэблі і інвэнтару.

Э. Бірбраер.

За 6 капеек---убачыш кіно-карціну.

Адным з дасягненьняў нашага цэнтральнага піонэрскага клюбу (Гомель) зьяўляецца кіно. **Дзетвара Гомелю за 6-7 капеек мае магчымасьць штотыднёва пабываць на сэансе**, у часе якога паказваюцца зусім даступныя для іх кіно-фільмы,

За час з 13-га жніўня па 13-е верасьня на кіно-сэансах у піонэрклюбе пабывала 6.451 чалавэк. Паказана было 15 карцін: 7 рэволюцыйных, 2 дзіцячых, 1 гістарычная, 4 трукавыя і 1 мясцовая — аб запалкавай вытворчасьці.

Карцінамі з рэпэртуару для дарослых прыходзіцца карыстацца таму, што няма дзіцячых карцін. Усё-ж карціны падбіраліся досыць удала, і піонэры, у большасьці, давалі ім правільную ацэнку.

Д. Фраэр.

Піянэрская палатка.

УСЯ ВЁСКА--АДНА ГАСПАДАРКА.

Колектывам зламаем усе перашкоды.

Кветкі на руінах.

7 гадоў мірнага будаўніцтва з 10, якія прайшлі пасьля Кастрычнікавага перавароту, пайшлі ў вёсцы на **адважную барацьбу з трохпалёўкай, з сахою, з драўлянай бараною, з агульным зруйнаваньнем і зьбядненьнем сялянскай гаспадаркі, у асаблівасьці яго бядняцкай часткі.** За 7 гадоў зломанэ шмат перашкодаў. У першыя гады мы радаваліся кожнай вёсцы, кожнай комсамольскай гаспадарцы, якія зьнішчылі трохпалёўку. Потым нас пачалі радаваць ужо цэлыя сельсаветы, раёны. У гэтым годзе зьявіліся цэлыя акругі, дзе зьнішчана трохпалёўка.

Зараз кожная вёска ведае дзесяткі і сотні такіх сялянскіх гаспадарак, у якіх **ураджаі і ўдоі ня толькі ня ўступаюць замежным, але ў ва многіх выпадках перавялічваюць іх. Зморанае царскай трохпалёўкай зямля, аздобілася прыгожай канюшынай, дала корм жывёле, малако дзецям. Уцягваючы ў сябе шырокімі лістамі караньплодаў азот з паветра і сонечныя праменьні, зямля пачала павялічваць сваё пладародзьдзе, больш шчыра плаціць селяніну за яго цяжкую працу.**

За абноўленую зямлю.

Пры Савецкай уладзе сяляне-культурнікі маюць нячуваныя ранеў ураджаі і ўдоі у сялянскай гаспадарцы. Але ў дробнай сялянскай гаспадарцы няма магчымасьці ужываць удасканаленыя ці складаныя сельска-гаспадарчыя машыны і прылады. Дробныя сялянскія гаспадаркі заўсёды стаяць пад пагрозай поўнага разбурэньня і абяднеьня. **Абнаўленьне зямлі,** гэта—**стварэньне сялянскай грамадзкай гаспадаркі, поўнасьцю забясьпечваючы заўтрашні дзень селяніна, які працуе з ужываньнем самых удасканаленых машын на навучных падставах.** Ці магчыма стварэньне такой гаспадаркі? Што нясе яна селяніну.

Есьць у Валакаламскім павеце Маскоўскай губэрні вёска **Раменьне.** Каля чатырох год таму назад, **раменцы ўзаралі агульнымі сіламі тры дзесяціны пакінутай зямлі. Зьнялі ўраджай канюшыны і лёну, прадалі, а выручаныя грошы пайшлі на задатак пад трактар.** На наступны год раменцы ўзаралі ка 14 дзесяцін такой зямлі і зноў выручаныя грошы пайшлі на куплю машын і на розныя карысныя грамадзкія пачынаньні. Зараз у раменцаў **у агульным карыстаньні ўсяе вёскі—два трактары, складаная малатарня, рандаль, варха, жняярка, грамадзкі хлеў для хаваньня машын, грамадзкі масларобчы завод і сыраварня, кузьня, два быкі, культурны выган, бясплатнае ворыва зямлі, пасеў; уборка і абмалот беднаце, ураджаі ў 2-3 разы большыя, чым у суседніх вёсак.**

І такі дабрабыт сяляне атрымалі дзякуючы **агульным сілам, агульнаму энтузыязму, агульнай бадзёрасьці.** Пасёлак **«Прогрэс» будуе агульны двор для жывёлы, з агульным доглядам, агульным даеньнем, агульным разьмеркаваньнем прыбыткаў.**

Грамадзкі трактар усім арэ, грамадзкая сеялка ўсім сее, жняярка—жне, малатарня—малоціць. Сельскі савет кіруе ўсім гэтым праз эканомічную камісію. Застаецца завесьці грамадзкі двор для жывёлы, лазьню, сталовую, хлебапякарню.

Кулак ня страшан, калі есьць жаданьне агульнымі сіламі **перарабіць сваю гаспадарку.** Уся справа ў грамадзкіх пачынаньнях, без якіх нельга ў нашых умовах думаць аб буйнай машынізаванай гаспадарцы.

На абноўленай зямлі — трохпалёўцы няма месца! Яе трэба вымесьці, як сьмецьце. **Але і ў чоўне абасобленай гаспадарцы, як і на вясьле, далёка не паплывеш.** Просты, верны і самы блізкі шлях, які вядзе ў абноўленую зямлю—гэта шлях грамадзкага ворыва запушчаных земляў, грамадзкая ўборка, грамадзкія пачынаньні, коопэраваньне сялянства, асушка балот, змаганьне з пяскамі, паляпшэньне лугу. Іншага шляху няма.

Соцыялістычная прамысловасьць гораду працуе для снабжэньня машынамі вёскі. Справа за самой вёскай. Горад перамог прасторы, заўладаў вадою, стальных птушак пусьціў у паветра. **Апіраючыся на прамысловасьць гораду, бедната з серадняком павінны ствараць буйныя грамадзкія гаспадаркі.**

Г. Лебедзеў.

На былой панскай зямлі.

(Нацкі сельсавет, Ветрынскі р., Полаччына).

Пасьля рэволюцыі сялянства Нацкага сельсавету атрымала больш **тысячы дзесяцін панскай зямлі.**

Раней нашы гаспадары ня ведалі, якую карысьць дае канюшына і віка, а зараз, напрыклад, амаль **усе гаспадары сеюць канюшыну, а таксама і віку з аўсом.**

У вёсцы **Барылы** у час імпэрыялістычнай вайны, на 10 гаспадарак было 2 кані, 7 кароў; а зараз 7 коняй, 13 кароў. Колькасьць дробнай жывёлы ўзрасла разы ў тры-чатыры. Драўляныя плугі замяняюцца жалезнымі, набываюцца малатарні, спружынныя бароны.

Таксама, толькі дзякуючы Кастрычніку, сяляне **сталі гаспадарамі лесу:** таварыствам **Арэхаўска-Леўскаму і Скарахоцка-Барыльскаму** адпушчана 100 дзесяцін лесу, які высякаецца дзялянкамі. Гэтыя дзялянкі потым засейваюцца маладняком.

Раней **за пашу прыходзілася адрабляць пану,** а цяпер над былымі панскімі выганамі **гаспадары—самі сяляне.**

Пры цары на цэлую воласьць было толькі 2 школы. Пры саветах—сельсавет мае 5 школ і 7 настаўнікаў. **Дзеці школьнага ўзросту поўнасьцю ахоплены навучаньнем.**

Коопэратыў, пад назвай «Ленінскі» быў організован сялянамі адразу-ж пасьля адступленьня белапалякаў. Спачатку праца йшла дрэнна.

У сучасны момант «Ленінскі» коопэратыў мае 634 пайшчыкі і тры крамы. Таксама мае дзьве ўласныя будыніны і ваўначоску. **Тым вёскам, сяляне якіх усе ўступілі у пайшчыкі, коопэратыў выпісвае газэты.**

Янка.

Малады пчаляр на пасецы.

Падрыхтоўка пчол да зімы.

Пасьля асеньняй адборкі мёду, трэба аглядзець гнёзды ўсёй пасекі для папярэдняга выяўленьня запасу мёду. Для гэтага трэба раней за ўсё ўзяць на вучот лішкі, а потым падлічыць недастачу зімовых запасаў і калі выявіцца, што лішкаў у прыгодных для зімоўкі пасудзінах мала для поўнага пракармленьня, то безадкладна трэба ўзяцца за падкормку столькіх сем'яў на колькі ня хопіць знойдзеных лішкаў у другіх гнёздах. Потым трэба наладзіць генэральны агляд і складаньне гнёзд на зімоўку.

Работа гэта патрабуе вялікай увагі, ведаў і вопыту. Трэба ўмець вызначыць на вока патрэбную для сям'і колькасьць рамак, колькасьць мёду, умець скласьці гняздо. Ад умелага выкананьня гэтай работы залежыць дабрабыт зімоўкі пчол.

Якую колькасьць мёду трэба пакідаць у вульлі на зіму.

Гэта пытаньне разьвязваецца ў залежнасьці ад месца зімоўкі пчол. Калі пчолы будуць зімаваць у такім памяшканьні, у якім тэмпэратура была-б у межах 5—6 градусаў па Рэомюру, тады і ад 25-ці-фунтовых запасаў застанецца шмат к вясьне. Калі-ж пчолы застаюцца на месцы летняй стаянкі, а вульлі мала ўцеплены, то і 30 фунтаў можа не хапіць. Адсюль выплывае, што ў першым выпадку трэба пакідаць на зіму ня менш 25-ці фунтаў і ў іншых выпадках (калі пчолы знаходзяцца на дварэ ці ў халодным памяшканьні і ў дрэнных вульлях) ня менш 35 фунтаў на сярэднюю сям'ю.

Наогул, трэба прыняць за правіла: лепш пакінуць больш, чым менш, прычым мёд даваць у сотах, і толькі нязначную колькасьць можна даваць выцісьнуты, які пчолы скарыстаюць да зімы.

Больш раньняе складаньне гнязда і канчатковы дагляд за вульлямі карысен у тых адносінах, што пчолы змогуць яшчэ ўтварыць замазку ўсіх шчылін васкавінай, а часам і некаторую перагрупіроўку мёду, калі пчаляр няўмела складзе гняздо.

Пчаляр **Ліванскі.**

Зьнішчаем мох і вымачкі.

(Вёска Нова-Тухінь, Дубровенскага раёну, Аршаншчына).

Сабралася некалькі нашых перадавых сялян і пачалі гутарыць аб утварэньні мэліорацыйнага таварыства. Гутарылі, гутарылі і парашылі склікаць агульны сход сялян, каб абгаварыць гэта пытаньне. Так было організавана Нова-Тухінскае мэліорацыйнае таварыства.

Зараз у ім налічваецца 97 пайшчыкаў. Сяляне нашай вёскі вельмі ўзяліся за паляпшэньне сваёй зямлі. Дзеля гэтага трэба спусьціць ваду, каб высахла балота і прапаў мох з поля.

Кожны год сялянскія лугі затаплівае вада. Таксама, бываюць выпадкі, калі вада заходзіць на нізкія месцы поля і вымочвае пасевы.

Наша мэліорацыйнае таварыства ставіць сваёй задачай урэгуляваць раку і пракапаць шэраг канаў, якія-б зьявіліся крыніцамі сьцёку вады з сенажаці і лагчын поля. Праца ўжо распачалася.

В. Філіпенка.

Распыльваць глебу—шкодна.

(Карзукы, Сьмілавіцкі раён, Менская акруга).

Глеба ў нас большай часткай пясчаная і пры баранаваньні яна надта распыляецца.

У нашай вёсцы летась быў такі выпадак: пасеяўшы жыта, адзін селянін добра яго выбаранаваў, зямлю на мак зрабіў, а другі—з большага, толькі прыкрыў насеньне.

Прышло жніво. У другога селяніна парасло жыта, як чарот, а ў першага—тоненькае, як націньне.

Цяпер яшчэ ў некаторых вёсках ідзе сяўба азімага жыта. Маладым гаспадаром трэба добра памятаць, што распыльваць глебу шкодна, бо яна потым зьляжыцца ў цагліну і да карэньчыкаў расьліны ня будзе заходзіць паветра.

А. Сарочка.

Кожны год---новыя дасягненьні.

(Навасадзкі сельсавет, Койданаўскі раён, Меншчына).

Пры Навасадзкай ячэйцы ЛКСМБ ужо некалькі год існуе сельска-гаспадарчы гурток. У гэтым гуртку, апрача комсамольцаў, займаецца шмат маладых сялян, якія **пачалі апрацоўваць зямлю па новаму, каб атрымоўваць большая ўраджаі**

Некаторыя сябры гуртка заклалі ў сябе **паказальныя агароды,** на якіх расьце вельмі добрая капуста, а таксама і інш. расьліны.

Асабліва адзначаецца па сваёй вялічыні **агародніна паказальнага агароду самога сельска-гаспадарчага гуртка, які апрацоўваецца самім гуртком пад кіраўніцтвам агронома.**

Летась, у Дзень Ураджаю, на раённай выстаўцы навасадкаўскі гурток за свае экспонаты **атрымаў першую прэмію: плуг, малочны прыбор, вялікую сельска-гаспадарчую бібліотэку.**

Многія сябры гэтага гуртка за экспонаты сваіх гаспадарак таксама атрымалі прэміі.

Да сёголетняй **раённай выстаўкі,** якая адбудзецца ў Дзень Ураджаю, **нашы гурткоўцы дадуць экспонаты агародніны куды лепшыя, чым былі ў мінулым годзе.** **Сябра гуртка.**

Што рабілі „шэсэмаўцы“ ўлетку.

(Вільшчынская яч. ЛКСМБ, Койданаўскі р., Менская акр.).

У вясну, калі распускалі ШСМ на летнія канікулы, комсамольская ячэйка сваім сябром дала конкрэтныя заданьні, якія павінны быць выкананы ў час водпуску.

Зараз ужо комсамольцы зноў сабраліся ў ШСМ і ячэйка падвяла вынікі і ступень выкананьня летніх заданьняў.

Акрамя работы ў вясковых ячэйках, дзе лічыліся ўлетку вільшчынскія комсамольцы, кожны з іх у гаспадарцы свайго бацькі, ці ў сваёй уласнай, **меў паказальны вучастак зямлі.** Гэтак троє таварышоў зьвязаліся з вопытнай Менскай станцыяй, адкуль дасталі мінэральных угнаеньняў і сартовага насеньня, якое высявалі на паказальных вучастках.

Ці-ж не заслугоўваюць увагі хоць-бы такія факты? Комсамолец—вучань ШСМ **т. Латушка першы ў сваёй вёсцы пачаў сеяць ачышчаным насеньнем, а зараз, гледзячы на яго, ўся вёска ўжывае гэты спосаб павялічэньня і паляпшэньня сваіх ураджаяў. Тав. Стаськевіч** у гаспадарцы свайго бацькі парабіў для кароў кармушкі.

Гэта толькі асобныя факты, калі ня лічыць таго, што амаль кожны з комсамольцаў уцяпляе хлявы ў гаспадарцы, уносіць што небудзь новае ў гаспадараваньне ў сваёй вёсцы.

Зараз ячэйка рыхтуецца да Дню Ураджаю, у які на сельсавецкую выстаўку ў Станькаве будуць прадстаўлены экспонаты з комсамольскіх паказальных вучасткаў.

А. К.

Абараняем батрака і пастуха.

(Тухінская яч. ЛКСМБ, Дубровенскі раён, Аршаншчына).

У апошні час ячэйк разгарнула працу сярод батрацтва. Вылучан упаўнаважаны па заключэньню працоўных дагавараў. Узята на вучот 30 БАТРАКОЎ І ПАСТУХОЎ і на ўсіх гэтых заключаны дагаворы.

Ячэйкай была склікана конфэрэнцыя батракоў і пастухоў на якую зьявілася большая частка запрошаных, растлумачылі якое мае значэньне працоўны дагавор і аб тых мерапрыемствах, якія праводзіць улада ў справе абароны батрацтва.

Некаторыя батракі кажуць, што да гэтага часу гаспадары іх вельмі эксплёатавалі. Былі выпадкі, калі наймаюць пасьвіць кароў, а потым застаўляюць выпаўняць і другія цяжкія працы за адну і тую-ж плату.

Батракі далі абяцаньне штомесячна зьбірацца на агульную сходку і высьвятляць свае жыцьцё.

У далейшым трэба ўцягнуць батракоў у ЛІКПУНКТЫ, бо многія з іх няпісьменныя, сачыць за правядзеньнем у жыцьцё ДАГАВАРОЎ, распаўсюджваць сярод іх газэту „Батрак“ і пазнаёміць з задачамі прафсаюзу працаўнікоў зямлі і лесу.

А. ЗЯБКО.

Чаму тваё сена гніе?

Быў у Нова-Тухінскай ячэйцы, Дубровенскага раёну комсамолец, які адыйшоў ад сваёй гаспадаркі і захапіўся чытаньнем. Чытаньне, вядома, добрая рэч, але калі гэта чытаньне прымушае сям'ю з 4-х душ сядзець бяз хлеба—гэта ня зусім добрая рэч.

Сядзіць комсамолец цэлымі вечарамі ў хаце-чытальні нахіліўшыся над газэтай. Дамоў прыдзе позна ўвечары. А ў полі сена гніе. Вось ужо два тыдні, як стаіць сена пад дажджом і мокне.

Сяляне пальцам паказваюць:

— Комсамолец, кармілец вялікай сям'і, а гультайнічае!

Выклікалі хлапца на бюро ячэйкі.

—Чаму сена ня ўбіраеш?

—Няма дзе скласьці, дайце мне пуню... Альбо, хай яно ляжыць да зімы, сказаў хлапец і пайшоў.

Трэба Нова-Тухінскай ячэйцы прымусіць хлапца прыняцца за сваю гаспадарку, растлумачыць яму па таварыску, што быць добрым гаспадаром—таксама абавязак комсамольца, як і абавязак чытаць газэты.

Комсамолец.

Андрэй Александровіч.

Паўстанцы

Поэма *).

* * *

(Мкнецца бегчы, яе затрымлівае панскі слуга, які прыбег, каб папярэдзіць Людовіка)

Панскі слуга

(да дзяўчат)

Чаго за панствам выглядаць?
Дык дзе, ў якім баку?.. Тут справа не да кпінаў!
Хутчэй кажэце!

(трасе бізуном)

Дзяўчаты

Ня бачылі, мы толькі тут хвіліну...

Панскі слуга

(іронічна)

Ня ба-чылі... хвіліну...

(сурова)

Ен тут даўно гуляе!
Кажэце! бо зараз кінеце свой кут,
У сьвет шырокі з торбамі...

(да 1-ае дзяўчыны)

Дзе пан, цябе пытаю?

(імкнецца яе ўдарыць бізуном)

* * *

Раптам убягае хлапец, які гнаўся за ім.

Ігнат

(да панскага слугі)

Наважыўся ўцякаць?

(кідае голас у той бок, адкуль прыбег)

Гэй, хлопцы, цівун тут!..

(да панскага слугі)

Ты што надумаў, да пана іх?
Скаціна!
Апошні раз зірні на шумны сьвет...
Агонь палац глытае, табе трэба дзяўчына?
Да споведзі мо' хочаш?

Слуга

(хапаецца за рукі хлапца)

Пусьці, браток...

Ігнат

(злосна)

Ні слова, гад!..

Дзяўчаты

Што здарылася?

Ігнат

(цьвёрда)

Воля загуляла!

(Убягае грамада хлапцоў)

1-шы хлапец

(паказваючы на панскага слугу)

Давай яго сюды, мы зладзім самі з ім!

2-гі хлапец

Хоць і муры, а полымя гуляе...

Хлопцы

Давай яго!.. «дваццаць пяць» дадзім.

Ігнат

(да панскага слугі)

Дзе пан?

Панскі слуга

(мякка)

Ня ведаю, куды яго загнала...

Хлопцы

Забіць прыхвосьніка! забіць!

(Уваходзяць стрывожаныя Людовік і Марына)

Людовік

Што тут за дзікі крык?

Панскі слуга

(схаваўся за Людовіка і з-за сьпіны яго)

О, пан, та псярня ўзбунтавала!

Ігнат

Паўстаў нявольнік твой, мужык!

Людовік

Салдаты дзе?

Панскі слуга

Ня ведаю...

Ігнат

(паказаў хлапцом на панскага слугу)

Бяры яго!

Людовік

(даў крок уперад і яшчэ захацеў скарыстацца сваім загадам)

Дамоў!.. Хутчэй!..

Ігнат

(падышоўшы да Людовіка)

Над намі ты ўжо не ўладар!

(хлопцы хватаюць Людовкіа і Марыну)

Ігнат

Пусьці яго! хай гляне, як агонь гуляе!

Людовік

Вы—слугі мне, і як?..

Ігнат

Я--твой слуга і на цябе вайною
хадзем, хто зможа!

(Ігнат цягне яго на сярэдзіну)

Марына

О, божа, зьлітуйся!..

Хлопцы

Забіць яго! Забіць! Даволі тут...
Забіць! У агонь яго! Сьмерць! Даволі тут...
Забіць...

З шумам-гоманам хватаюць паноў. Гасьне сьвет.
Ціш. Зноў чуцён голас-кліч.

Б'юць званы новых дзён!
Гэй, бедната, слухай!

Голас зьнікае. Паяўляецца сьвет... Прыгожы сонечны дзень. Па сярэдзіне стаіць Беларусь з сьцягам Волі ў руцэ.

Кавалкі кайданоў вісяць на яе руках. З аднаго і другога боку два радасныя хлопчыкі (Захад і Усход) працягваюць свае рукі к сьцягу Волі. Чуецца песьня:

„Паўстань, праклятцием катаваны“...

(К а н е ц).

*) Працяг. Глядзі „Чырвоную Зьмену“ № 110 і 111.

ВОЛЬНЫ РУБЕЛЬ АДДАЁМ НА СПРАВУ ІНДУСТРЫЯЛІЗАЦЫІ.

Пролетарскі Менск узварухнуўся.—Банкамі прыняты колектыўныя падпіскі на 6.390 рублёў.—Пазыка павінна пранікнуць у вёску.—Кожны комсамолец павінен мець аблігацыю.

І сялянства павінна прыняць удзел.

Белсельбанк даў паказаньне сваім аддзяленьням на мясцох аб распаўсюджваньні аблігацыяў пазыкі індустрыялізацыі сярод сялянства.

Кампанія распачалася.

Комсамольцы падпісваюцца.

Сярод рабочых драждж авога заводу «Пролетары» рэалізацыя аблігацыяў пазыкі ідзе поўным ходам. Падпісалася ўжо 50 проц. рабочых заводу на суму 1473 руб.

Комсамоьльцы заводу ў колькасьці 6 чалавек набылі аблігацыяў пазыкі на 100 рублёў. Першы падпісаўся комсамолец Бацьвіньнік.

Колектыўная падпіска.

Згодна вестак Наркамфіну БССР, на 4-е кастрычніка банкамі Менску прынята колектыўнай падпіскі на пазыку індустрыялізацыі на суму 6.300 рублёў.

Падпіска паступіла ад рабочых і служачых гарадзкіх прадпрыемстваў.

З колектываў трэба адзначыць Белгандальстрой, які даў падпіску на 1400 рублёў і Белдзяржсьпірт—1090 рублёў.

На 4 тысячы.

Па Ўсекабанку рэалізавана аблігацыяў пазыкі індустрыялізацыі на 4.000 руб.

Наперадзе ў гэтай справе ідуць саюзы будаўнікоў і друкароў.

У профсаюзах.

Культработа сярод беспрацоўных.

Прэзыдыум ЦСПСБ абмеркаваў пытаньне аб культурным абслугоўваньні беспрацоўных.

У пастанове адзначана, што культработа сярод беспрацоўных павінна праводзіцца на біржах працы органамі політасьветы пры непасрэдным садзейнічтве з боку саюзных організацый.

Асаблівая ўвага будзе зьвернута на культабслугоўваньне беспрацоўных падросткаў шляхам уцягненьня іх у клюбы, гурткі, наладжваньня для іх кіно-сэансаў, экскурсій, дакладаў і гутарак.

Ніводнага няпісьменнага рабочага.

У мэтах канчатковай ліквідацыі няпісьменнасьці сярод саюзнай масы, прэзыдыум ЦСПСБ прызнаў неабходным ахапіць лікпунктамі ўсіх няпісьменных сяброў профсаюзаў у 1927-28 годзе.

Кожны саюз павінен організаваць сетку лікпунктаў і школ для малапісьменных на сродкі культфондаў.

Хутчэй уцягваць моладзь у саюзы.

Прэзыдыум ЦСПСБ правёў абсьледваньне становішча профработы ў працколектывах.

Наконт моладзі дадзены наступныя паказаньні: не падвяргаць моладзь зьменнасьці да сканчэньня тэрміну навучаньня; прымаць вучняў працколектываў у члены профсаюзу пасьля трох месяцаў іх прабываньня на працы.

Зімовыя дамы адпачынку.

Прэзыдыум ЦСПСБ пастанавіў адчыніць зімовыя дамы адпачынку ў акругах. У гэтыя дамы будуць накіроўвацца рабочыя і служачыя на 2 тыдні.

Пры Менскім, Віцебскім і Гомельскім дамох адпачынку будуць утвораны спэцыяльныя дзіцячыя пакоі.

Альманах украінскай літаратуры.

Белдзяржвыдавецтва рыхтуе да друку альманах украінскай літаратуры у перакладах на беларускую мову пад назвай „Чырвоная Украіна“.

Пераклады з украінскай мовы робяцца лепшымі беларускімі пісьменьнікамі.

Програма рабочага унівэрсытэту.

Наркамасьветы зацьвердзіў програму заняткаў вячэрняга рабочага унівэрсытэту.

У першы год на абодвух курсах будуць выкладацца: гісторыя партыі і клясавай барацьбы, гісторыя Беларусі, беларуская мова і матэматыка.

У другі год: політэкономія, біолёгія, ленінізм, гістарычны матэрыялізм, фізыка і хэмія.

Хто вучыцца ў БДУ.

Праўленьне БДУ падвяло канчатковыя вынікі прыёму ў унівэрсытэт у 1927-28 годзе

На ўсе факультэты прынята 506 чалавек, з якіх на праўгас.—189, пэдфак—239 і мэдфак—87 чалавек.

Соцыяльны і партыйны склад новых студэнтаў у гэтым годзе значна палепшыўся, ня гледзячы на цяжкія конкурсныя ўмовы прыёму. Сёлета прынята 11 проц. рабочых, 34 проц. сялян, 33 проц. служачых і 6 проц. саматужнікаў.

Сярод новапрынятых 10 проц. партыйцаў і звыш 20 проц. ЛКСМБ.

Тыдзень аховы здароўя дзяцей.

Наркамат Аховы Здароўя БССР сумесна з Наркамасьветай праводзяць 15—22 кастрычніка **тыдзень аховы здароўя дзяцей.**

Мэта тыдню—прыцягнуць грамадзкую думку да справы аздараўленьня піонэратрадаў і школ, а таксама правядзеньне практычных мерапрыёмстваў у гэтай галіне.

У акругах і раёнах ствараюцца спэцыяльныя школьныя камісіі з удзелам бацькоў вучняў і ўрачоў, якія правядуць мэдыцынскае абсьледваньне дзяцей.

Па лініі Наркамасьветы намячаецца ўвядзеньня ў школах гарачага сьнеданьня і організацыя зімовых аздаравіцельных пляцовак.

Дзяржаўны апарат беларусізаваны

У сучасны момант у БССР беларусізаваны апараты амаль усіх цэнтральных установаў. Апараты акрвыканкомаў, райвыканкомаў і сельсаветаў беларусізаваны на 85 проц.; гаспадарчых і кооперацыйных установаў на 70 проц.

Асушаем балоты.

Дзеля ачысткі русла ракі Арэса (Бабруйская акруга) у раку спушчаны 2 землячарпалкі, якія атрыманы нядаўна з Нямеччыны.

На працягу 3-4 год землячарпалкі дапамогуць **асушыць 100 тысяч гэктараў балота.**

Кастрычнік ідзе.

Электрыфікацыя гарадоў і вёсак.

Да кастрычнікавых урачыстасьцяў прыстасоўваецца электрыфыкацыя шэрагу гарадоў і вёсак БССР.

У Воршы будуецца электрастанцыя магутнасьцю ў 115 кілёват; у Чавусах (Магілеўшчына)—электрастанцыя магутнасьцю ў 75 кілёуват.

Пераабсталёўваецца і пашыраецца **Гомельская электрастанцыя, якая будзе абслугоўваць, акрамя самага гораду, і бліжэйшыя вёскі.**

У мястэчках Крупкі, Бярэзіна, Вуда, і Жыткавічы ставяцца дынама-станцыі моцнасьцю ў 25 кілёуват.

За аздараўленьне працоўных.

Народны Камісарыят Аховы Здароўя **выдае да 10-й гадавіны Кастрычніка вялікі плякат у фарбах, прысьвечаны дасягненьням у справе аховы здароўя за гэты тэрмін.**

10-цігодзьдзе Кастрычніка будзе таксама адзначана конкурсам на самае здаровае дзіця.

У дні сьвята будзе праводзіцца інтэнсыўная кампанія за ўцягненьне насельніцтва ў ячэйкі „Чырвонага Крыжу“ і гурткі першай дапамогі.

Новы дыспансэр.

У Воршы да Кастрычніка **адчыняецца новы начны дыспансэр для хворых на сухоты.**

Таксама павялічваецца лік ложак гарадзкой бальніцы і амбуляторыі.

Сьвята ў Мазыры.

10-я гадавіна Кастрычнікавай рэволюцыі супадае ў Мазыры з адчыненьнем новай гарадзкой амбуляторыі, а таксама рабоча-партыйнага клюбу.

Акрамя таго, у дні Кастрычніка скончыцца пабудова і адбудзецца ўрачыстае адчыненьне 16 дамоў кватэрнай коопэрацыі і агульна-гарадзкога клюбу для піонэраў.

Закладка масларобчага заводу.

У Віцебску да 10-цігодзьдзя Кастрычніка прыстасоўваецца закладка буйнага масларобчага заводу. Новы завод будзе мэханізаваны, дзякуючы чаму значна павялічыцца колькасьць выпушчаемага масла і палепшыцца яго якасьць.

У гэтым годзе будуць праведзены першапачатковыя будаўнічыя работы, на якія асыгнавана 850.000 р.

Новы ліцейны цэх.

На Менскім мэталёвым заводзе „Энэргія“ у дні Кастрычнікавага сьвята будзе адчынен новы ліцейны цэх.

З пускам новага цэху штат рабочых заводу значна павялічыцца.

„КІМ“ рыхтуецца.

У клюбе „КІМ“ закіпела падрыхтоўчая праца да сьвяткаваньня 10-ці годзьдзя Кастрыцнікавай рэволюцыі.

Гуртком „ІЗО“ рыхтуецца цэлы шэраг Кастрычнікавых лёзунгаў, плякатаў, малюнкаў і скульптурных фігур, у якіх таксама буоуць адбіты дасягненьні клюбу за час яго існаваньня.

Спартыўны гурток рыхтуе да Кастрычнікавых вечароў шэраг спэцыяльных фігур, пірамід і жывых лёзунгаў.

Бібліотэка наладжвае для сваіх чытачоў КОНКУРС З ПРЭМІЯМІ НА ЛЕПШУЮ РЭЦЭНЗІЮ АБ МАСТАЦКІМ ТВОРЫ, ПРЫСЬВЕЧАНЫМ КАСТРЫЧНІКУ. ПЕРШАЯ ПРЭМІЯ—ПОЎНЫ ЗБОР ТВОРАЎ ЛЕНІНА, ЦІ 20 РУБЛЁЎ ГРАШМІ.

Конкурс будзе праводзіцца на старонках „ЧЫРВОНАЙ ЗЬМЕНЫ“.

З 25-га гэтага месяца ў клюбе будзе праведзен шэраг мастацкіх вечароў, прысьвечаных Кастрычніку.

У фойэ будуць адбывацца галосныя чыткі кастрычнікавай мастацкай літаратуры,

Пачне працаваць радыё-прыёмнік з гучна гаварыцелем.

Ці праў Маўчанаў?

Літаратурны дыспут у клюбе „КІМ“.

У нядзелю, 9-га кастрычніка, а 9-ай гадзіне ўвечары ў клюбе „КІМ“ адбудзецца літаратурны дыспут на тэму аб вершы поэты Маўчанава „Свидание“, зьмешчаным у „Комсомольской Правде“.

У дыспуце прымуць удзел комсамольскія пісьменьнікі.

Запрашаюцца ўсе комсамольцы.

Уваход вольны.

Гутаркі ўрача.

Ці ўмеем мы есьці?

За кошт яды мы фармíруем сваё цела, з яды-ж мы чарпаем энэргію для працы. Таму яда для нас надзвычайна важная.

І першае патрабаваньне, якое мы павінны прад'яўляць к ядзе, гэта—каб яна была прыгатавана з бязумоўна сьвежых прадуктаў.

Другое пытаньне, што гэта за прадукты? Мы падзяляем іх па паходжаньні на расьлінныя і жывёльныя. Масла (кароў'е), напрыклад, прадукт жывёльнага паходжаньня, рэпа і бульба—расьліннага. Многія гавораць, што ня трэба есьці мяса, яно вельмі шкодна. Паглядзім, ці правы яны.

Прыхільнікі вэгэтарыянскай яды гавораць аб тым, што грэшна забіваць жывёлін. Мы не абараняем такога пункту погляду. Мы канчаткова ня ведаем, куды дзяваць сьвіней, калі мы адмовімся ад вятчыны, каўбасы, сьвіных-адбіўных і г. д.

Мы зусім ня супроць мяса. Але мы супроць злоўжываньня мясам. Упаўне дастаткова ўзімку есьці мяса адзін раз у дзень, а летам адзін раз праз дзень. Затое трэба есьці больш ягад, гародніны і садовіны. У іх шмат каштоўных прадуктаў, якіх няма ў іншых відах яды.

Памылку робіць той, хто чысьціць яблыкі, сьлівы і г. д. У іх скурцы таксама шмат каштоўных продуктаў, патрэбных для нашага організму. Але адначасова з гэтым на скурцы багата гразі. Таму садовіну трэба наперад памыць кіпячонай вадой, а тады ўжо есьці яе з скуркай.

Таксама робіць вялікую памылку той, хто імкнецца есьці толькі белы хлеб; куды карысьней для жалудка і здаравей для організму хлеб чорны. Асабліва добры, так званы украінскі хлеб. Гэта хлеб з пшанічнай мукі грубога памолу, у якім маюцца часьцінкі абалочкі зярна.

Белы хлеб можна есьці з другой стравай, а к першай (супу) абавязкова—чорны хлеб.

Значыць, пабольш гародніны і садовіны, адзін раз у дзень мяса, чорны хлеб. Добра дабавіць сюды і **простаквашу.**

Цяпер пытаньне—**як есьці?**

Папершае, трэба **не сьпяшыць.** Павольна і старанна разжваць яду. Затым ніколі **ня трэба наядацца,** гэта вельмі шкодна. Лепш усяго есьці тры-чатыры разы на дзень. І кожны раз столькі, каб устаць з пачуцьцём, што мог бы зьесьці яшчэ. Інакш кажучы, **лепей крыху недаесьці, чым пераесьці.**

Вельмі шкодна зараз-жа пасьля яды займацца фізкультурай, купацца і плаваць, чытаць сур'ёзныя кнігі.

Самае лепшае ці ня многа пашпацыраваць, ці (калі чалавек худы) прылегчы (**ня** спаць), ці пачытаць лёгкую кніжку.

Ня трэба есьці нічога занадта гарачага ці, наадварот, занадта халоднага. Занадта гарачая яда абжыгае жалудак і можа выклікаць розныя хваробы, хаця-б тую-ж самую язву жалудка.

Трэба сабе паставіць за правіла глытаць толькі такі суп ці чай, якія можна свабодна, не абпальваючыся трымаць у роце. Што-ж датычыцца халоднага (напрыклад, марожанага), дык яно часта выклікае панос, а бывае, і паслабляе сілу страўнасьці, спрыяе розным хваробам.

Апошняя парада: з усіх прыпраў рэкамэндуецца **толькі невялічкая колькасьці солі;** воцат, перац і гарчыца—шкодны: яны раздражаюць жалудак і почкі, не адзін чалавек жорстка расплачваецца за сваё каханьне да прыпраў.

Вось найбольш важныя правілы аб тым, што і як есьці.

Я. Б.

„Тайфун“.

(Кіно «Чырвоная Зорка»).

„Тайфун“ можна аднесьці да авантурных фільмаў. Усе характэрныя рысы такога фільму у „Тайфуне“ ёсьць: тут і аэроплян, і бура, і карабель, і абавязковы кепскі чалавек, які прасьледуе закаханую парачку, нейкі „дом прыгод“ і інш.

Глядзіцца фільм з сумотай. Прыгоды гэрояў зусім ня выклікаюць спачуваньня.

Павярхоўна распрацованы асноўны сюжэт. Не паказаны псыхолёгічны пералом гэроіні, якая з баявой дзяўчыны-авантурысткі раптам становіцца „прыкладнай паненкай“ з кніжкаю ў руках...

Тайфун (вялікая бура на моры) паказваецца неяк паміж іншым... толькі ў адной частцы дадзена бура, ды і то аніякіх адносін да асноўнага сюжэту яна ня мае.

Адно, што толькі можна адзначыць, гэта чыстыя здымкі і тэхніку пастаноўкі.

Але гэта далека не ратуе фільм. Т.

На хвалі 500 мэтраў.
(Менская радыё-станцыя імя Савнаркому БССР).

Сёньня перадач няма.

Заўтра будзе перадана наступная програма: 7 г. 00 хв.—**Гутарка па прыродазнаўстве;** 7.30.—**Радыё-газэта № 171;** 8.15—Гутаркі аграномаў:—1. **Дасягненьні палявой гаспадаркі за 10 год Савецкай улады, 2. Дасягненьні па галоўлі жывёл:** 8.55 — **„Беларуская вёска“ па радыё;** 9.40—**трансляцыя Маскоўскіх перадач.**

Штодзённа ў 1 г. 30 хв. перадаецца **мэтэоролёгічны бюлюцень** і даецца **паверка гадзіньнікаў.**

Тэатр і музыка.

Беларуская капэла.

Пры ўдзеле вядомых беларускіх музыкаў у Менску організуецца капэла цымбалістых. Капэла, пасьля трэніроўкі, выедзе ў падарожжа па БССР, а таксама наведае Украіну, Грузію і іншыя рэспублікі.

У глухую Мазыршчыну.

Беларускі Дзяржаўны Вандроўны, Тэатр пад кіраўніцтвам Галубка гэтымі днямі выяжджае на гастролі па Мазыршчыне.

Сымфонічны оркестр.

У Менску організаваўся вялікі сымфонічны оркестр у складзе 65 чалавек. Оркестр свае выступленьні будзе даваць выключна ў фабрычных клюбах. Кіруе оркестрам тав. Бясьсьмертны.

Тэатральны музэй.

Пры Інбэлкульце організаваўся тэатральны музэй, які гэтымі днямі адчыняецца.

Куды пайсьці.

Сёньня ў памяшканьні кіно „Культура“ Маскоўскі Камэрны Яўрэйскі Тэатр ставіць спэктакль для сяброў профсаюзаў. Пойдзе — „Х-я запаведзь“.

У кіно „Інтэрнацыянал“ дэмонструецца фільм—„Цяжкая роля“ (з удзелам артыстага—сілача Мацыстага).

„КІМ“ ЗАПАЛІЎ ЛІХТАР.

Адчыніўся цэнтральны комсамольскі клюб.—Рабочая моладзь актыўна запісваецца ў гурткі і камісіі.—А дзе-ж «таўкучка»?—1358 прапаўшых кніг.—Кожны вечар — што-небудзь цікавае.

Доўгі час пуставаў стройны белы будынак клюбу „КІМ“ па Комсамольскай. Скончылася лета,—пачаўся рамонт, які зацягнуўся аж да другой паловы верасьня.

Узьнікалі нелады сярод клюбнага актыву; чытачом „Чырвонай Зьмены“ ўжо вядома „буза“ духавога оркестру, роспуск апошняга, выключэньне з праўленьня клюбу некаторых таварышоў за недысцыплінаваасьць.

Усё гэта, разам узятае, стварыла абстаноўку, пры якой некаторыя сумляваліся—ці можна будзе зноў наладзіць нармальную работу ў клюбе.

24-га верасьня клюб адчыніўся. Над дзьвярыма ўспыхнуў бёлым сьветам ліхтар. Комсамольская маса, нецярпліва чакаўшая гэтага дня, адразу запоўніла ўсе калідоры і пакоі... Зноў ажыў «КІМ»...

У «ІЗО».

Кожны вечар сэкратара праўленьня клюбу чакае шумлівая чарга моладзі, жадаючай запісацца ў той ці іншы клюбны гурток ці камісію. Да гэтага часу ўжо запісалася звыш 250 чалавек.

— Ты якую маеш нагрузку?—пытаюцца ў высокага хлапца, які прышоў запісацца ў члены клюбу.—Ці ведаеш ты, што мы прымаем толькі комсамольцаў, якія ня маюць іншай сталай нагрузкі, каб яны цалком маглі працаваць у нашым клюбе?

Хлапец жмецца... Так, яму гэта вядома але што загадаеце зрабіць, калі ён комсамолец з 1925 году, член бюро юнсэкцыі і масавай камісіі свайго рабочага клюбу. як-бы там ня было, жадае стаць членам «КІМ-у»? На довады сэкратара ён толькі агрызаецца і выходзіць раззлаваны...

За ім чарга вясёлага чырвонашчокага выхаванца вучэбна-вытворчых майстэрняў, які ня мае ніякай нагрузкі і повен жаданьня працаваць у клюбе. Яго прымаюць.

І так кожны вечар. Клюбная маса расьце за лік комсамольцаў самых рознастайных профэсій і заняткаў. Пакуль што, у ліку членаў клюбу пераважвае рабочая моладзь з менскіх фабрык і заводаў.

* * *

Калі зараз зойдзеш у «КІМ», адразу кідаецца ў вочы адсутнасьць, гэтак, званай „таўкучкі“, якая працьвітала ў мінулыя гады і многіх адштурхавала ад клюбу.

Гэта факт. **Дысцыпліна ў клюбе прыкметна ўзьнялася.** У калідоры і пакоях—парадак, няма штурхатні і лаянкі. Амаль усе наведвальнікі—комсамольцы, бо без саюзнага білету ў „КІМ“ ня пушчаюць.

З зачыненага фойэ даносіцца грукат ног—гэта займаецца балетны гурток, які рыхтуе зараз новыя скокі: каўкаскія і беларускія народныя („Лявоніха“, „Юрка“ ды інш.).

Ва ўсіх астатніх пакоях, —шахматна-шашачным, вайсковым, лёто, ІЗО,—адбываюцца заняткі, гульні, спаборніцтвы. З усіх габінэтаў пустуе толькі адзін—«АПА—працаўніка», які гэтымі днямі будзе абсталеван і пачне нормальную работу.

Дзяжурны з чырвонай хусткай на рукаве ходзіць з аднаго пакою ў другі. Трэба ўсюды даглядзець за парадкам—даць спраўку прышоўшаму ў клюб навічку, вырашыць «конфлікт», які ўзьнік ля ўваходу, супакоіць «бузацёраў»...

Чытальня, як і летась, забясьпечана ўсімі газэтамі і часопісамі, як цэнтральнымі, гэтак і мясцовымі; наведваецца яна асабліва ўзмацнёна.

Бібліатэка клюбу нядаўна правяла пераву-чот кніжак і не далічылася томаў—колькі-б вы думалі?...—1358!

Новы бібліатэкар са скаргай у галасе тлумачыць, што многія з леташніх чытачоў давалі няправільныя адрасы, каб іх цяжка было знайсьці, многія згубілі кнігі, запамятавалі, каму іх пазычылі і г. д.

* * *

Яшчэ 2-х тыдняў ня мінула, як адчыніўся клюб, а ён ужо мае шэраг добра праведзеных масавых мерапрыемстваў—вечароў і спэктакляў.

Дагэтуль адбылося 5 кіно-сэансаў з падабранымі для моладзі фільмамі; навукова-популярная лекцыя аб палёце на месяц; чытаньні клясычных яўрэйскіх літаратурных твораў артыстам Я. Бомасам; пастаноўкі колектыву расійскай драмы „Город хмельной“ і расійскага драмгуртку клюбу—„Пурга“.

Сцэна з пастаноўкі «Пурга».

Апошняя ставілася на клюбнай сцэне ўжо сёмы раз, пры заўсёды перапоўненай залі і глядзіцца з вялікай цікавасьцю. Маладыя ўдзельнікі гэтай п'есы, пры сьціплай дэкорацыі і недахопу касьцюмаў, здолелі, дзякуючы сваёй гульні, даць яскравыя вобразы гэрояў „Пургі“.

* * *

Наш цэнтральны комсамольскі клюб становіцца культурным цэнтрам усёй менскай працоўнай моладзі. Не аднаго рабочага падростка адцягне клюб ад піўной, здолее даць яму разумны і карысны адпачынак пасьля працы.

Залуцкі.

Ліст у рэдакцыю.

У «Ч. Зьм.» № 47 (429) быў зьмешчан артыкул „Яго завуць Міхась Язэпавіч“ за подпісам «С. Казел».

Для расьледваньня фактаў, аб якіх пісалася ў гэтым артыкуле, савет Полацкага пэдтэхнікуму вылучыў спэцыяльную камісію ў складзе прадстаўнікоў настаўніцтва і студэнцтва. Пасьля расьледваньня быў склікан агульны сход студэнтаў тэхнікуму, на якім, пасьля грунтоўнага і ўсебаковага разгляду артыкулу, была вынесена наступная рэзолюцыя:

— Пастанова аб тым, каб студэнты пасьля 11 гадзін вечару клаліся спаць, вырашана ня дырэктарам, а прадстаўнікамі студэнцтва па загадзе выканбюро. Праўда, гэтая пастанова была перададзена на абгаварэньне пэдсавету тэхнікуму, якую апошні і зацьвердзіў.

— Адносна таго, што студэнты прымушаны iсьці да доктара і атрымоўваць належную спраўку, каб пасьля 11 гадзін магчыма было гуляць, напісана ў артыкуле няправільна. Ніводзін студэнт тэхнікуму не хадзіў да доктара за такой спраўкай.

— Таксама няправільна напісана аб тым, што студэнт, які зайшоў у пакой дзяўчат, павінен зьявіцца назаўтра да дырэктара. Таксама няверна паказана, што дырэктар, нібыта, цікавіцца на заліках у студэнтак аб іх узаемаадносінах з тымі ці іншымі студэнтамі.

— Што датычыцца студэнцкіх вечароў, на якіх, нібыта, дырэктарам рашуча забараняліся скокі і гульні, дык гэта таксама зьяўляецца няпраўдай. Такіх выпадкаў ня было.

Трэба наогул сказаць, што за апошнія два гады дырэктарам тэхнікуму тав. **Маркевічам** зроблена шмат як у справе беларусізацыі ўстановы, так і ў справе добрай пастаноўкі вучэбнай працы.

Камісія.

Адказы чытачом:

Лейфману Х. (№ 2006). У БССР з комэрцыйных вучэбных установаў існуе толькі **коопэрацыйны тэхнікум,** які працуе ў Віцебску.

Прыём у гэты тэхнікум ужо скончаны.

Гузаву (№ 2007). Бронь у кіно-перасоўках цалкам запоўнена.

Яму-ж (№ 2008). Каб стаць рабкорам, трэба рэгулярна пісаць у газэту.

Г. (№ 2009). Курсы лістаносцаў у гэтым годзе ня будуць адчынены.

А. С—ву (№ 2010). „Нарысы па гісторыі Комсамолу Беларусі“ ўжо вышлі з друку. Каштуе гэта кніга—1 руб. 25 кап. Можна набыць у кнігарнях Белдзяржвыдавецтва.

Яму-ж. (20[illegible]). Акрамя газэты „Чырвоная Зьмена“ ў Беларусі выдаюцца яшчэ наступныя юнацкія газэты: „Юнгэр Арбэйтэр“ (на яўрэйскай мове) і „Гвязда Млодзежы“ (на польскай). Кожны падростак мае права пісаць у гэтыя газэты бяз усялякага карэспондэнцкага білету.

Адказныя рэдактары: А. БАРАНЬНІКАЎ. А. КУРЦІК.

Галоўлітбел № 24867 Менск, 1 друкарня БДВ.